DARBININKAS

XLVIII NR. 68. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 9 ,1963 340 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Reikia naujos politikos - akcijos už rytų Europos tautas

Nixonas: Nauja komunizmo ofenzyva pradėta prieš laisvąjį pasaulį. Nepuolimo paktui pasipriešinti tegali bendra opinija. Laikas pakeisti rytų Europos politiką

R. Nixonas, buvęs viceprezidentas, pabuvojęs rytų Berlyne, paskelbė **Saturd. Evening Post** straipsnį, kuriame kritiškai atsiliepia apie Amerikos politiką dėl komunizmo pavergtų tautų praeityje, tvirtindamas, kad Amerika galėjo padaryti daugiau, nei ji padarė pavergtųjų naudai; mano, kad po atominės sutarties komunizmo pavojus laisvajam pasauliui tik padidėjęs; naujas Sovietų mėginimas pavergimo įteisinimui laimėti bus nepuolimo paktas, kurį sukliudyti gali **tik mobilizuota viešoji opinija.** Amerikoje sukurtą atolydžio atmosferą laiko iliuzija ir padėtį taip vaizduoja:

NIXONAS: **Aš tikiu, kad atėjo laikas iš pagrindų pakeisti kryptį ir Amerikos užsienio politikoje pabrėžti rytų Europos laisvės reikalą**

Aš tikiu, kad mes įeiname į laikotarpį, kuriame komunizmo ekspansijos grėsmė laisvajam pasauliui yra didesnė nei bet kada po antrojo pasaulinio karo... Nauja didžioji komunizmo ofenzyva prieš laisvąjį pasaulį yra pradėta; ofenzyva be karo; ofenzyva, kuri juo labiau pavojinga, kad ją sunku pažinti ir veiksmingai sutikti.

Mes negalime tos ofenzyvos nuveikti tik statine defenzyvos politika. Yra teisinga ir reikalinga tai, ką Jungtinių Valstybių prezidentas paskelbė vakarų Verlyno gyventojam, kad mes padėsime jiem gintis, jei jie bus užpulti. Bet tuo pačiu laiku mes turime duoti aiškiai suprasti, kad **mes čia nesustosim.** Chruščiovas nevengia pareikšti, kad komunizmo siekimas ne tik apginti, ką jau komunizmas turi, bet išplėsti jį į visą pasaulį. Mūsų siekimas už laisvę negali būti mažesnis... **Mūsų siekimas turi būti laisva Kuba, laisva rytų Europa, laisva Rusija, laisva Kinija.**

Ką pozityvaus Jungtinės Valstybės gali padaryti rytų Europos 97 milijonų žmonių laisvei?

Mes turėtume turėti šiuos tikslus kaip minimum: (1) **pašalinti Sovietų okupacines jėgas iš rytų Europos kraštų;** (2) leisti šių kraštų vyriausybėm laikytis tos pačios politikos, jei jos nori gyventojai; (3) komunistinės vyriausybės turi leisti gyvuoti laisvai šiuose kraštuose esančiam bažnyčiom ir kitom laisvom institucijom; (4) leisti palaikyti ryšius su šių kraštų žmonėm, įskaitant ir Amerikos aukštųjų pareigūnų atsilankymus kaip ženklą, kad šių kraštų žmonės nėra užmiršti; (5) padidinti mainus spaudinių, transliacijų ir kitų susižinojimo priemonių, ypatingai priemonių, kurios padeda jaunimui laikyti ryšius su Vakarais.

Prekybos ir paramos programos yra mūsų galingiausi potencialūs ginklai; bet juos sunku pavartoti veiksmingai. Čia **Amerika neturėtų imtis jokios veiklos, kuri sustiprintų komunistinės valdžios varžtus žmonėm.**

Komunistų siekimas užmesti vergiją visam laisvajam pasauliui. **Mūsų siekimas turi būti ne mažiau kaip atnešti laisvę komunistiniam pasauliui.** Mūsų politika turi vadovautis principu: mes stojame už laisvę ne tik savo, bet ir visų tautų.

Nixono pareiškimai yra staigmena dabartiniuose santykiuose, kada, anot Nixono, einame prie to, kad būtų atgaivinta sena Amerikos ir Sovietų draugiškumo sąjunga, žinoma, remiama ir kontroliuojama kounistų partijos.

R. Nixonas mano, kaip jis pareiškė U.S. News and World Report pasikalbėjime, kad **pavergtos tautos bus vienas svarbiausių klausimų 1964 rinkiminėje kovoje.**

Čekoslovakijos vyskupus paleido iš kalėjimo. Ką tai turi reikšti?

Vatikanas spalio 3 paskelbė, kad Prahos arkivyskupas **Joseph Beran** ir dar kiti 4 Čekoslovakijos vyskupai paleisti iš kalėjimo. Arkivyskupui neleidžiama grįžti į savo ganytojiškas pareigas. Esą jis galėtų išvykti į Vatikano susirinkimą be teisės grįžti į Čekoslovakiją.

Arkivyskupas Beranas panašus Bažnyčios kovotojas kaip kard. Mindszenty. Jis buvo suimtas 1942 nacių ir išlaikytas Dachau koncentracijos stovykloje trejus metus. Bolševikam paėmus Čekoslovakiją, arkivyskupas atsisakė pasirašyti ištikimybės komunistiniam režimui priesaiką ir ragino kunigus nuo jos susilaikyti. Įspėjo: "Nesiduokite nugąsdinami jokiais grasinimais". Jau 1949 birž. 18 įspėjo dėl savęs: "Jūs gal išgirsite apie mano prisipažinimus ar kitokius dalykus; aš tikiu, kad jūs manim pasitikėsite". Arkivyskupas buvo suimtas 1949 ir nežinia, kur buvo laikomas. Dabar po tiek kalinimo metų jis yra jau 74 metų amžiaus.

H. Tribune aiškina, kad arkivyskupo ir keturių vyskupų paleidimas gali reikšti sovietinių režimų parodytą ženklą, kad **jie nori kalbėtis su popiežium Paulium VI, kaip jie to siekė su Jonu XXIII, paleisdami Ukrainos arkivyskupą Slipyj.**

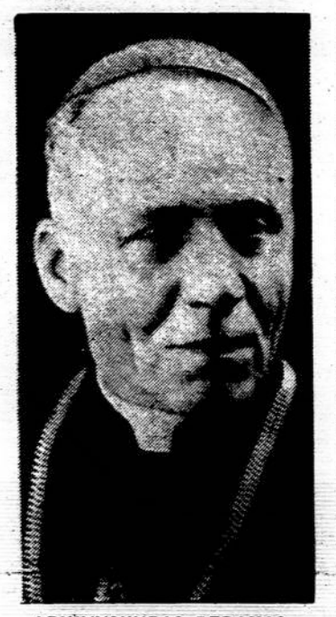

ARKIVYSKUPAS BERANAS

IZRAELIS — PIJUS XII — MASKVA

Pijus XII-sis komunistų labiausiai nekenčiamas popiežius. Keno naudai kova prieš jį perkelta į sceną?

PIJUS XII ir jo padėjėjas valstybės sekretoriate Msgr. Montini — dabar Paulius VI

Izraelio valstybėje rugsėjo 26 buvo didelis susidūrimas tarp partijų, kurios sudaro koalicinę vyriausybę. Susidūrimas dėl velionies popiežiaus Pijaus XII. "Nacionalinės religinės partijos" laikraštis apkaltino užsienių reikalų ministerį, kad jis darė įtakos teatro vadovybei atsisakyti Rolf Hochhut dramos, vardu "Vietininkas".

Tas veikalas pasirodė š. m. kovo mėn. Berlyne. Jis sukėlė audrą ne tik Vokietijoje kaltinimais popiežiui Pijui XII, kad jis esąs atsakingas už žydų persekiojimą, nes nieko nepadaręs persekiojimam sustabdyti. Veikalo kaltinimas popiežiui buvo atmestas ne tik Vokietijos katalikų vyskupų, bet ir dabartinio popiežiaus Pauliaus VI. Berlyno evangelikų vyskupas Otto Dibelius atsiliepė apie veikalą kaip apie pigų ir naivų istorijos rašymo būdą, kuris nepatarnauja nei "mūsų tautai nei žmonijai".

Veikalas betgi eina į scenas su didele kova. Yra jėgos, kurios jį stengiasi perkelti į kitų kraštų scenas. Yra taip pat jėgos, kurios tam priešinasi. Šveicarijoje rugsėjo pabaigoje premjerą piketavo 2000 žmonių. Susirėmimuose policija vartojo lazdas ir keliolika suėmė. Salėje ir vaidinimo metu buvo triukšmas bei švilpimas. Panašiai darės kituose Europos miestuose. Kova vyko, aišku ne dėl "meno", bet dėl siekimo popiežių Pijų diskriminuoti, iš kitos pusės siekimo pasipriešinti. Ir Izraelio ministeris norėjo tyliai išvengti to veikalo, kad nebūtų gadinami santykiai su Vatikanu, o jie dabartiniu metu esą geri.

Būdingas laiko sutapimas. Tas Pijaus XII kaltinimas scenos veikale dėl žydų persekiojimo sutampa kaip tik šiuo metu su komunistinės propagandos siekimu nukreipti kaltinimus dėl žydų persekiojimo nuo Sovietų Sąjungos; nukreipti žydų persekiojimo kaltinimus kaip tik į tuos, kurie yra aktyviausiai priešinęsi komunizmui. O Pijus XII yra tas popiežius, kuris komunistų akyse yra virtęs komunizmui pasipriešinimo simboliu.

LOTYNŲ AMERIKOJE: Karinės valdžios demokratijų vietoj

Ar jos kliudo vykdyti pažangos programą

Lotynų Amerikoje per pusantros savaitės dvi karinės revoliucijos. Spalio 3 kariuomenė pašalino **Honduro** prezidentą Ramon Villeda Morales; jo vietoj atsistojo buvęs štabo viršininkas pulk. Osvaldo Lopez Arellano. Revoliucija buvo nukreipta ne tiek prieš prezidentą Morales, kiek prieš jo įpėdinį Modesto Rodas Alvarado, kuris turėjo būti išrinktas spalio 13.

Tik prieš 8 dienas panašiai, tačiau be kraujo, kariuomenė pašalino **Domininkonų Respublikos** prezidentą Boschą. Nors Domininkonuose sudaryta civilinė koalicinė vyriausybė, bet ji tiek laikosi, kiek už jos stovi kariuomenė.

Per porą metų jau 6 lotynų Amerikos kraštuose valdžia atsidūrė kariuomenės rankose. Ir tai nėra galas neramumam. Neramu Venezueloje, Kolumbijoje, kuriose pašaukta kariuomenė kovai su teroristais, infiltruotais iš Kubos ir siekiančiais nuversti valdžią. Neramu net ir didžiausioj lotynų Amerikos valstybėje Brazilijoje.

REVOLIUCIJOS IR KENNEDY "PAŽANGOS" PROGRAMA: Įvykiai eina priešinga kryptimi, nei programa siekia

J. Valstybėse kelia susirūpinimo revoliuciniai įvykiai lotynų Amerikoje. Prieš dvejus metus prezidentas Kennedy paskelbė "Pažangos" programą, kuri numatė dvejopą lotynų Amerikos kraštų siektiną pažangą: ūkinę, socialinę, kultūrinę pažangą, o sykiu ir politinės demokratijos stiprėjimą. Šios programos vykdymas savaime turėtų užkirsti kelią komunizmo įtakai masėse. **Tačiau dabartinės revoliucijos, kuriose valdžia tenka kariuomenei, rodo priešingą kelią — traukimąsi nuo demokratijos.** Amerikoje nuogąstaujama, kad karinių režimų stiprėjimas gali pagreitinti komunistų reakciją. Dėl to Amerika į Domininkonų ir dabar Honduro revoliucijas Amerika reagavo dvejopai — atsisakė nuo diplomatinių santykių su naujom vyriausybėm, sustabdė ūkinę paramą.

KUR NESĖKMĖS PRIEŽASTIS

Švietimo stoka, socialinė nelygybė, komunizmo infiltracijos bazė Kuboje.

Lotynų Amerikoje sąlygos demokratijai nėra palankios. Pvz. Honduras laikomas vienu iš labiausiai atsilikusių lotynų Amerikos kraštų. Gyventojų 70 proc. beraščiai. **Švietimo stoka** padaro demokratinę santvarką sunkiai čia įmanomą. O net ir prisiėmus demokratinės santvarkos formas tokiose sąlygose yra labai patogi dirva demagogijai, kuri naudojasi žmonių tamsumu. **Socialinė nelygybė** labai palanki komunistų demagogijai, kuri infiltruojama iš Maskvos **per bazę Kuboje.** Infiltruojamos ne tik idėjos, bet ir ginkluota jėga — teroristai.

Kol yra tos trejopos aplinkybės, demokratija sunkiai įmanoma, ir kariuomenė aiškinasi, kad revoliucijas rengia kaip tik prieš komunistų pavojų.

KOKIOS GALIMYBĖS: Bazės pirmiausia pašalinimas, švietimo ir socialinių reformų vykdymas esamose valdžiose?

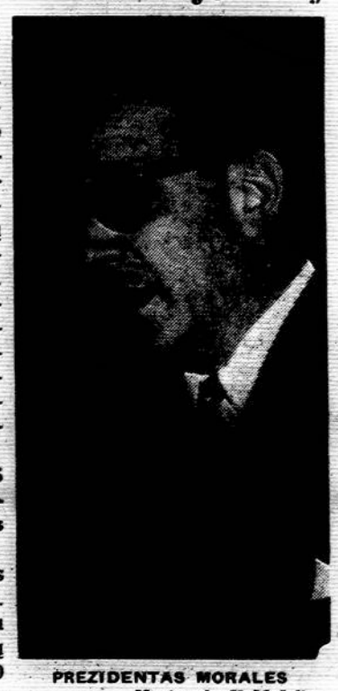

PREZIDENTAS MORALES
Nuotrauka V. Maželio

Nutraukti diplomatinius santykius ir sustabdyti "Pažangos" programos veikimą ir yra tai, ko siekia komunistai. Amerikos vyriausybė tai žino. Ir nors paskutinių revoliucinių vyriausybių nepripažįsta, bet **valstybės departamento pareigūnas jau aiškino, kad tie kariniai režimai dabar jau esą padarę pažangos — rodą mažiau diktatūros.** Tai yra užuomina apie galimą bendradarbiavimą ir su tokiais kariniais režimais kaip laikinį reiškinį, vykdant kitus siekimus — švietimą, ūkinę pažangą, socialinę lygybę. Bet darbo sėkmingumui pirmiausia turėtų būti pašalintas infiltracijos židinys — komunizmo bazė Kuboje.

KVIEČIAI: ne už auksą, o už laisves?

Prezidentas sutikimą parduoti kviečius komunistam atidėliojo. Vis laukė, kad būtų bendras abiejų partijų pritarimas. Prezidento sutikimas parduoti pagaliau numatytas buvo paskelbti spalio 9 spaudos konferencijoje. Demokratų vadovai pritarė. Respublikonai reikalavo, kad būtų sąlygos — **kad už kviečius komunistai duotų daugiau laisvės pavergtiem žmonėm.** Už politines sąlygas pasisakė ir buvęs prezidentas Eisenhoweris. Buvęs viceprezidentas Nixonas taip pat prieš pardavimą be sąlygų, nes kviečiai sustiprins Maskvos dominavimą satelitam. Jei už kviečius būtų duodama žmonėm daugiau laisvės, tada pardavimas pateisinamas.

Laisvių reikalavimą pirmieji iškėlė senatoriai demokratai Dodd ir Proxmire. Dodd pasiūlė sudaryti senato komisiją kviečių pardavimo klausimui ištirti ir kol nebus jos išvadų, susilaikyti nuo pardavimo. Labiausiai pardavimą gynė sen. Humprrey.

Sovietų diplomatai informavo, kad **Sovietai kviečius užsakys, kai prezidentas paskelbs savo sutikimą.** Vengrija, Bulgarija, Čekoslovakija jau pasisiūlė pirkti.

Amerikos eksportininkai paskelbė kaltinimus Kanadai, kad ji siekia nustatyti kviečių kainas pasaulinėje rinkoje, nepalankias Amerikai. O Kanada jau padarė naujus kviečių biznius — pardavė dar Japonijai 800,000 tonų ir Bulgarijai 300,000.

MADAME NHU: Tik jau be triumfo . . . Išvyko komisijos

Vietnamo Madame Nhu spalio 7 atvyko į New Yorką. Amerikoje išbus 3 savaites. Pakviesta yra į 29 priėmimus, kuriuose sakys kalbas ar atsakinės į klausimus. Daugiausia ją pakvietė universitetai ir spaudos klubai. Lankysis 12 miestų..

Vyriausybės žmonių nelankys. Vyriausybės žmonėm ji nepageidaujama. Valstybės departamento "aukštas pareigūnas" (ir vėl be pavardės) ragino korespondentus, televiziją ir radiją nerengti jai jokio "triumfališko priėmimo", nes jos garsinimas visuomenėje kliudysiąs vyriausybei spausti prezidentą Diem. Ohio sen. **Young** ragino vyriausybę atšaukti jai leidimą lankytis Amerikoje ir ją išsiųsti iš Amerikos. CBS televizija atšaukė pasikalbėjimą su Madame Nhu, ir jos vietoj turis pasirodyti jos tėvas, buvęs Vietnamo atstovas Amerikoje, pasmerkęs dukters veiklą. Kai kurie laikraščiai (pvz. Mirror) per visą puslapį dėjo antraštes: protestuokite prieš Madame Nhu atvykimą.

— **Nixonas** S. Evening Post pasisakė prieš nepuolimo paktą tarp Nato ir Varšuvos komunistų bloko. Paktas esą duotų Sovietam, ko jie ir nori — Vakarų pripažinimą, įteisinimą jų dabar valdomai sričiai.

— **Gallupo institutas** rado, kad šiuo metu Goldwaterio populiarumas tarp respublikonų auga. Už Goldwaterį 42 proc., už Rockefellerį 26, rugsėjo vidury buvo 38:29.

— **Kongreso** 8 asmenų delegacija spalio 6 atvyko į Vietnamą padėties tirti. Vadovauja kongr. Zablocki.

Žuvo 5000. Vos išgelbėtas Castro

Flora hurikanas spalio 9 jau nusisuko į Atlantą Bahamas salos link. Haiti saloje paliko baisius pėdsakus: 2,0 0 0-5,0 00 žuvusių žmonių, 100,000 benamių. Ryžių, bananų, kavos plantacijos nuplautos, sunaikintos. Esą du penktadaliai ūkio sunaikinti. Vėjai siautė 140 mylių greitumu. Per tris su puse dienos prilijo 40 colių. Spalio 4 hurikanas nusisuko į rytinę Kubą. Vėjai 80-100 mylių greitumu siautė penkias dienas. Sugriovė ar nuplovė 90 proc. ūkių, fabrikų, namų. Patį Castro kaimiečiai vos ištraukė su virvėm iš upės. Flora, anot korespondentų, pridarė Fidel Castro ūkiui daugiau žalos nei antikomunistinis sabotažas galėtų padaryti per 4 metus.

Amerikos raudonasis kryžius tuojau pasiūlė pagalbą. Kuba atsakė, kad iš Amerikos valdžios ar valdinių bei pusiau valdinių įstaigos pagalbos nepriims, tik iš privačių asmenų.

— **Izvestija** jau kalba ir apie cigarečių stoką, ir apie trašų stoką.

VATIKANE:

— **Kas iš Lietuvos?** Lietuvos vyskupų ir į antrą sesiją bolševikai neišleido. Tedalyvauja tie patys vyskupijų valdytojai: kan. Krivaitis ir kan. Bakšys svečio teisėm, kan. Stankevičius eksperto teisėm. Sesijos atidaryme tarp diplomatinio korpo dalyvavo Lietuvos ministeris St. Girdvainis. Iš laisvojo pasaulio sesijoje dalyvauja vyskupas V. Brizgys.

J. TAUTOSE: Vietnamo Diem prašo ištirti

J. Tautose spalio 7 ėmė svarstyti skundą dėl "budistų teisių paneigimo" Vietname. Svarstymui užbėgdamas už akių, prezidentas Diem kreipėsi laišku į sesijos pirmininką, prašydamas atsiųsti J. Tautų komisiją padėties ištirti. Laiške apgailestavo, kad kai kurie esą apnuodyti klaidinga informacija, dėl kurios budistų klausimas ir iškilo J. Tautose. Prašymui Amerika buvo palanki, viešai pritarė Costa Rica. **Tačiau Sovietų Federenko užprotestavo prieš siuntimą.** Tegul, sakė, ištiria kontrolės komisija, kurioje dalyvauja Indija, Lenkija ir Kanada. Klausimas atidėtas.

— **Pilnatis** spalio 8 nutarė siųsti misiją į Vietnamą. Sovietai savo pasipriešinimą atsiėmė.

— **Amerika,** Anglija, Sovietai spalio 3 3 sutarė uždrausti atominių bombų gabenimą antorės erdvėje.

Įstatymas vienu keliu, gyvenimas - priešingu

Prekyba — ginklas kovoje už taiką ir laisvę (2)

"Made in USA":

Kongresas 1949 išleido "eksporto kontrolės aktą", kuriuo buvo apribota galimybė pristatyti komunistam paramą. Buvo sudarytas ilgas sąrašas strateginių prekių, kurios buvo dabar draudžiamos gabenti. Nato valstybės ir Japonija kitais metais sudarė nepriklausomą komitetą (vadinamą Cocom) Paryžiuje, kuris turėjo panašiai džaudžiamom prekėm derinti sąjungininkų kontrolę. Tačiau Korejos karo metu pasirodė, kad milijonai tonų Vakarų gamintų prekių buvo pristatytos komunistinei Kinijai. Europos pramoninkai, daugumas gavę pagalbą iš Marshallo plano, tenkino komunistų užsakymus, pradedant nuo radaro iki lėktuvų propelerių. Amerikos GI ėmė apmaudas, kada paimdavo kinus į nelaisvę ir rasdavo, kad jų batai, sunkvežimiai, padangos, medicinos įrankiai ir susižinojimo prietaisai buvo gaminti Vakaruose, o kai kada turėdavo ir ženklus "Made in USA".

Pro įstatymo spragas:

Kongresas 1951 išleido kitą įstatymą, vadinamą "Battle Act", kuriuo turėjo būti nutraukta Amerikos ūkinė ir karinė pagalba kiekvienam kraštui, gabenančiam draudžiamąsias prekes priešiškiem kraštam, ypačiai sovietiniam blokui. Tačiau Baltieji Rūmai surado įstatyme spragą, kuria pasinaudodami galėjo tos paramos ir nenutraukti. Iš Amerikos paramą gaunančių valstybių devyniolika nekreipė dėmesio į Battle Act ir jo nevykdė 33 kartus, bet kiekvienu kartu valstybės departamentas įtikino Baltuosius Rūmus, kad įstatymo spraga pateisina įstatymo nevykdymą.

Braukime iš sąrašo:

Sąjungininkai greitai apsižiūrėjo, kad draudžiamųjų prekių sąrašas varžo jiem rankas. Ėmė siūlyti Cocom komitete kai kurias prekes iš sąrašo išbraukti. Tokiu būdu 1954 išbrauktas varis. Vario draudimas gerokai buvo pristabdęs Sovietų karinį ginklavimąsi. Jie tegalėjo gauti 75,000 tonų per metus. Draudimą atšaukus, Sovietai dabar importuoja 250,000 tonų šio metalo.

Galim ir nebraukti. Galima ir kitu būdu apeiti sąrašą. Anglų firma Glacier Metal Co. ėmėsi statyti Sovietam netoli Gorkio už milijonines sumas metalo apdirbimo fabriką, kurio gaminiai eina automobilių bei sunkvežimių motorų gamybai. Anglų firmos pastatė keletą plastikos fabrikų. Anglų firma Vickers Co. šiais metais pristato komunistinei Kinijai šešis Viscount sprausminius lėktuvus su radaru ir kitais įtaisais, nors tai yra Cocom sąraše, nes tokie lėktuvai gali būti vartojami kariuomenės transportui.

Nato valstybės net suteikė Sovietam 200 milijonų kreditą pirkiniam iš Vakarų.

Lenktynės prekyboje:

Anglijos prekyba su Sovietų bloku nuo 1959 pakilo 50 proc. Prancūzijos maždaug tiek pat pakilo. Italijos prekyba 1959 iki 1961 m. padvigubėjo. Ji pristatė Sovietam ištisus fabrikus gaminti chemikalam, popieriui, reikmenim tanklaiviam. Turino Fiat Motor firma derasi pastatyti Rusijoje fabriką, kuris pagamintų per metus 120,000 traktorių ir pašalintų žemės ūkio gamybos krizę. Vakarų Vokietijos prekyba su Sovietais yra didžiausia — 476 mil. dol. 1961, beveik 90 proc. viso Vokietijos importo į Sovietus yra chemikalai, mašinos, plienas, geležis, ir preciziniai instrumentai. Pasirašė sutartis pastatyti fabrikus dideliem naftos pramonėje reikalingiem vamzdžiam, dvi chemines dirbtuves, popierio fabriką ir kt.

O Amerika?

Prieš trejus metus jaunas inžinierius Henry B. Patterson, susidomėjo, kodėl vyriausybė yra suinteresuota, kad firma Bryant Chucking Grinder Co., kurioje jis dirba, parduotų Sovietam 45 labai jau strateginės reikšmės mašinas preciziniam kamuoliam gaminti. Inžinierius parašė apie tai sen. Winston Prouty. Sen. Thomas J. Dodd, senato vidaus saugumo komiteto vicepirmininkas, ėmėsi tardymo. Rado, kad mašinų prekybai buvo pritaręs prekybos departamentas ir valstybės departamentas, nepaisydami apsaugos departamento griežto pasipriešinimo; nepaisydami New Hampshire kompanijos, kuri prisidėjo prie tų mašinų pagaminimo, pareiškimo, kad reikėjo 20 metų, iki Amerika tom mašinom pasiekė persvarą erdvės tyrinėjime, o mašinų pardavimas Rusijai duos jai milžiniškos pažangos galimybes. Tik šio tyrinėjimo duomenis paskelbus prekybos departamentas spaikė šešių mašinų pakrovimą į Sovietų laivus jau Bostone. Bet buvo per vėlu sufaikyti knygas ir brėžinius su instrukcijom apie tas mašinas. Kongresas buvo sujaudintas. Atstovų Rūmai sudarė kitą komitetą, kad ištirtų, ar nebuvo daugiau panašių atsitikimų. Nors buvo sudarinėjamos kliūtys komitetui pažvelgti į kai kuriuos vyriausybės dokumentus, tačiau komitetas rado žymių, kaip, anot komiteto, "mes ūkiškai sustiprinome sovietinio bloko kraštus. Pvz.: prekybos departamentas, nepaisydamas apsaugos departamento griežtų protestų, 1960 gegužės mėn. patvirtino Sovietų užsakymą už 5,300,000 dol. pristatyti dvi automatines įrankių gaminimo mašinas. Apsaugos deperta mento pareigūnas pareiškė: "Aš geriau sutikčiau siųsti jiem ginklus, o ne įrankių mašinas. Mašinos gali būti vartojamos gaminti šautuvam, tankam, kitiem ginklam". Arba kitas pavyzdys: Pagal įstatymą Amerikos pareigūnai turi nutraukti leidimus tiem eksportininkam, kurie slaptai persiunčia Amerikos strategines prekes komunistiniam blokui. Bet prekybos departamentas iš 130,000 leidimų išvežti iš Amerikos į laisvojo pasaulio kraštus patikrino tik 20, ar tikrai jie gabenami laisvajam pasauliui. Tokio menko tikrinimo rezultatą parodė Prancūzų įrankių mašinų gamybos delegacija, kuri lankėsi aštuoniuose Sovietų fabrikuose. Ji rado ten, kad 80 proc. naujų mašinų turėjo Amerikos ženklus.

Paskutinis Kongreso mėginimas:

Kongresas pernai atmetė valstybės departamento pasipriešinimą ir nutarė skirti griežtą kontrolę išgabenti į sovietinį bloką **bet kurias** prekes, kurios stiprintų komunistų ūkinį ar pramoninį pajėgumą. Tačiau, senatorius tvirtina, naujos taisyklės aiškinamos taip laisvai, kad jos neturi jokios reikšmės. Per šių metų pirmas devynias savaites prekybos departamentas išdavė 81 leidimą išgabenti įvairius elektroninės gamybos reikmenis.

Baigdamas tuos faktus skaičiuoti senatorius K. Keatingas reikalauja, kad Kongreso nutarimai būtų vykdomi. Tokis senatoriaus reikalavimas šiuo metu susiduria su kita sudarinėjama opinija — prekybininkai organizuoja opiniją, kad tas pats Kongresas nubrauktų savo nutarimus ir paliktų jiem laisvę prekiauti. Juk dabar "bendradarbiavimo laikai", kuriuos atnešė "Maskvos dvasia".

Sen. Keatingas pradžioje buvo parašęs, kad "prekyba yra galingas ginklas kovoje už taiką ir laisvę". Dabar Amerikos vyriausybei ateina apsisprendimo laikas, ar tą ginklą vartoti toliau ar jį atiduoti taikos ir laisvės priešui.

NERIES krantinė Vilniuje. Atvirukas gautas iš Lietuvos

Pagrindinis šūkis — daugiau prisitatyti valdžiai

LIETUVOJE

Tarp sezoninių šūkių, kuriuos spauda nuolat skelbia, labiausiai prasimuša šiuo metu raginimas **pristatyti valdžiai daugiau javų, daugiau pieno, daugiau mėsos, negu buvo numatyta plane.** Skelbiami kolchozai, kurie daugiau pristatė. Tarp bendrų agitacinių kalbų apie "naujo žmogaus" auklėjimą, apie gamybos didinimą dėmesys sustoja prie smulkių konkrečių įvykių:

— **Vilniuje** meno muziejuje buvo rusų karikatūristų M.V. Kuprianovo, P.N. Krylovo, N.A. Sokolovo paroda. Jų karikatūros skelbiamos daugiausia buvo "Pravdoje" ir yra politinio turinio. Kita paroda buvo "Baltijos ir Kaliningrado srities paroda — sovietiniam kariam" skirta. Siekiama Estiją, Latviją, Lietuvą, Karaliaučiaus sritį paversti vienu ūkiniu, o paskiau ir politiniu administraciniu vienetu.

— **Biržų** miške prie Smailių kaimo pastatė paminklą 10 sovietų partizanų, kurie žuvo susidūrę su policija 1942 kovo 13. Tarp žuvusių buvo ir grupės vadas Icikas Meskupas Adomas, Lietuvos kompartijos sekretorius. Jo grupė buvo nuleista paršiutais Rokiškio apskrity 1942 kovo 7, bet neišsilaikė nė savaitės.

— **Klaipėdos teatras rudens** sezoną pradėjo "Būk vyras, Čelestinai", italų drama. kurią parengė scenai Maskvos teatrinio instituto auklėtinis P. Gaidys.

— **Vilniuje** operos režisierius Grybauskas rengia Šostakovičiaus operą "Katerina Izmailova"; vaikam rengia Mikštaitė esto Titsa "Gudrus Ansas". Nagrinėjama A. Račiūno opera "Saulės miestas". Baletos kolektyvas rengia Chačaturevo "Spartaką", klasikinį Adomo "Korsarą". Su lietuvišku baleto repertuaru Vilniaus baletas pakviestas į Kremliaus teatrą. Rodys E. Balsio "Eglę, žalčių karalienę", J. Juzeliūno "Ant marių krašto" ir kt.

— **Kaune mirė** rugpiūčio 21 dailininkas ir docentas Jonas Vaitis, išgyvenąs 60 metų.

— **Istorijos instituto** ekspedicija, vadovaujama R. Rimantienės, tyrinėjo Varėnoje iškasenas iš bronzinio ir akmeninio amžiaus. Iš Plevonių kasinėjimų, Vilkaviškio ap., pargabenta rastų romėnų pinigų. Ekspedicijos tyrinėjo taip pat Trakus ir Rumšiškes.

— **Klaipėdos gintaro fabrikas** atliko antrą Anglijos firmos užsakymą pagaminti gintaro papuošalų.

— **Klaipėdos** statybos fabriko, konservų fabriko ir Kauno radijo fabriko ekskursija buvo išvykusi į Vengriją, kita grupė į Suomiją, dvi grupės į Bulgariją.

— **Vilniaus rajono** "partinės ir valstybinės kontrolės" pirmininkas yra I. Gnidenok. Jis turi savo žinioje 1,300 kontrolierių, kurie lanko įmones, kolchozus. Kontrolės turi pašalinti esamus trūkumus, kuriuos skelbia specialiame laikraščio skyriuje.

— **Anykščių rajone** pertvarkyta iš naujo administracija — eina stambinimo, centralizavimo kryptimi. Buvo 45 apylinkės; kiekvienoje buvo po kolchozą, po vieną — dvi mokyklas, po tiek pat bibliotekų. Dabar padaryta tik 21 apylinkė.

FORDAS PARDUODAMAS TA PAČIA KAINA

Visi Fordo modeliai daug pagerinti, bet kaina 1964 metų **Falcon, Fairlane, Ford** ir **Thunderbird** pasilieka ta pati jau šešti metai.

Lee A. Iacocca, Fordo bendrovės viceprezidentas, pareiškė, kad 22 Fordo modeliai yra papiginti, 15 yra tos pačios kainos ir 7 truputį brangesni. Atskiros modelių kainos yra papigintos apie $43.

"Kalbant apie patrauklius Fordo modelius bei jų prieinamas kainas ir didelį entuziazmą pardavėjų ir pirkėjų, nėra abejonės, kad 1964 metai bus nepaprastai sėkmingi Fordo istorijoje, pareiškė p. Lee A. Iacocca.

44 nauji Fordo modeliai — **Falcon, Fairlane, Ford ir Thunderbird** — galima bus gauti pas pardavėjus jau nuo spalio 25. (sk.)

SIUSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR
DOVANŲ SIUNTINIUS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!
Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM
atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3-jose krautuvėse
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 V.A.K.
S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ
- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui į R. Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation
Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. . . . . Licensed by V/O Vneshposiltorg
SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —
Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:
- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway .... Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. ..... GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave ..... GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5882
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868

Visi kailiniai siuvami mūsų siuvykloje, todėl kainos pigios. Pirkdami bet ką ateikite pas mus ir įsitikinkite. Mes taip pat pataisome kailinius, kailininius apsiaustus, šalikus (stols). — Galite pasirinkti iš didelės atsargos karakulio, aliaskos ruonio, minko ir kitų dirbinių.
Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535
ALEX DIMANT FUR CO.
RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAI
150 West 28th Street • New York, N. Y. • Room 402

TITO atvyksta į Jungtines Amerikos Valstybes

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.
GLenmore 5-7281

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

PRENUMERATOS KAINA Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardės pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Konradas Adenaueris nužengia nuo sosto

Vokietijos kancleriu ateina Erhardas

Adenauerio dienos jau suskaitytos. Suprantama, kaip politiko, kaip **Vokietijos** kanclelio. Šių metų spalio 10 nužengia nuo savo sosto, kuriame išsėdėjo 14 metų. Nors nedėvėjo karališko vainiko, bet savo galybe buvo toks valdovas, kada karaliai valdė ne juokais.

Į valdžią atėjo tik vieno balso dauguma, kai parlamente gavo 202 balsus iš 402. Tasai parlamento atstovas, kuris savo balsu nulėmė Adenauerio išrinkimą, būtų vertas paminklo davęs Vokietijai tokį kanclerį.

Dr. Konradas Adenaueris tada buvo 73 metų, dabar eina 87, bet nenoromis žengia nuo sosto ne dėl to, kad įprato valdyti. Jis tiki, jog savo krašto ir Vakarų naudai dar galėjo keletui metų pasilikti, kad apsaugotų nuo klaidingų žingsnių. Yra dar gyvas, sveikas, aiškaus proto, o jo žodis tikslus ir apgalvotas.

Greitas su geležiniu kancleriu

Vokietijos laikraščiai Adenauerį dažnai lygina su Bismarku, kuris buvo pramintas "geležiniu kancleriu". Bismarkas, sulaukęs 72 metų, buvo kaiserio Vilhelmo II atleistas, nors ištikimai tarnavo Prūsijai ir sukūrė Vokietijos Reichą.. Adenaueris naujo Reicho nesukūrė. Jis pastatė ant kojų stiprią Vokietijos respubliką. Sugriautą ir alkaną Vokietiją išvedė į galingų demokrat. valstybių eilę.

Adenaueris pasitraukdamas netranko durimis, kaip Bismarkas, nekeikia savo priešų, nors dar prieš penkis mėnesius jo paties partija privertė jį pasižadėti atsistatydinti ir parinko jam įpėdinį Erhardą. Adenaueris savo įpėdinio perdaug aukštai nevertina, gal būt, kad 14 metų valdydamas įsigijo daug išminties, kuri politikoje pasiekiama tik patirtimi. Iš karto nenorėjo nė kalbėti apie Erhardą, kaip įpėdinį, tačiau turėjo susitaikyti su partijos sprendimu. Adenaueris nepasitiki viso pasaulio socialistais, o ypač Anglijos darbiečiais. Erhardas, priešingai, nekartą išties socialistams ranką, kai reikės jų pagalbos.

Istorinis asmuo

Niekas neginčija, kad Adenauerį lydėjo laimė, pradedant tuo vieninteliu balsu, kuris prieš 14 metų įsodino jį į kanclerio kėdę. Niekas neneigia, kad jis mokėjo, vokiečių laimei, įsiterpti į nugalėtojų tarpą, čia pabūdamas nugalėtojų tarnu, čia šaukliu, čia beveik karalium. Jam pripažįstama teisė vadintis istoriniu asmeniu, pačiu įžymiausiu vokiečių pokario metais. Tik tiek jam prikišama, kad valdė Vokietiją, kaip laivą užsispyręs kapitonas, kuris nori daryti viską vienas, nieku nepasitiki. Dar kiti sako, kad buvo perdaug įsikibęs į valdžią ir nesuvokė atsistatydinti, kai jo žvaigždė buvo aukščiausiame horizonte. Tačiau tie kritikai pamiršta: jei kapitonas yra įsitikinęs, jog jis geriausiai pažįsta kryptį, sėklumas, uolas ir audras, tai nei šilta nei šalta, ką kiti jūreiviai šneka.

Adenaueriui tikrai negaila Schaumburgo rūmų, kur jis užėmė tik porą kambarių ir kur mėgdavo popiečiais nusnūsti. Galės pamiegoti ir naujoje vietoje — parlamento rūmų sparne, kur persigabens savo archyvą ir ištikimą sekretorę Gal rašys atsiminimus? O turės daug ką papasakoti. Manoma, nedarys, kaip Bismarkas, kuris savo "Mintimis ir prisiminimais" sukėlė visą audrą.

Vienas dalykas tikras: Adenaueris nepraleis laiko tik rožėm, kurių yra aistringas mėgėjas. Vienu ar kitu būdu vokiečiai ir nevokiečiai dar girdės jo balsą. Krikšč. demokratų partija pasiryžusi jį vėl perrinkti savo pirmininku, ir tai bus stipri korta būsimuose 1965 m. rinkimuose.

Kas bus toliau?

Tarptautinėje politikoje Adenauerio pasitraukimas kelia klausimą: ar kancleris Erhardas pradės naują erą? Adenaueris, kuriam Erhardas atleido daug padarytų jam nemalonumų, davė paskubintą diplomatijos kursą, nurodė kryptį, kurią Vokietija turi sekti, kai prasidėjo nauja kalba tarp Maskvos ir Washingtono ir kai Anglijoje, greičiausiai, į valdžią ateis darbiečiai. Visa tai naujajam Vokietijos vairuotojui sudarys sunkių problemų. Adenaueriui praeityje tokie dalykai buvo paprasti, nesudėtingi. Jis visas kalbas su sąjungininkais baigdavo, kaip Romos Katonas: "Ceterum censeo Ulbricht esse delendum" (Pagaliau manau, kad Ulbrichtas turi būti sunaikintas). Erhardui, kuris nepanašus į Katoną net fiziškai (jau dabar vokiečiai davė jam pravardę "Dicke", — Storulis), reikalas bus daug painesnis.

Dr. J. Sav.

LIUDVIKAS ERHARDAS, naujasis Vokietijos kancleris, susipažįsta su raštais

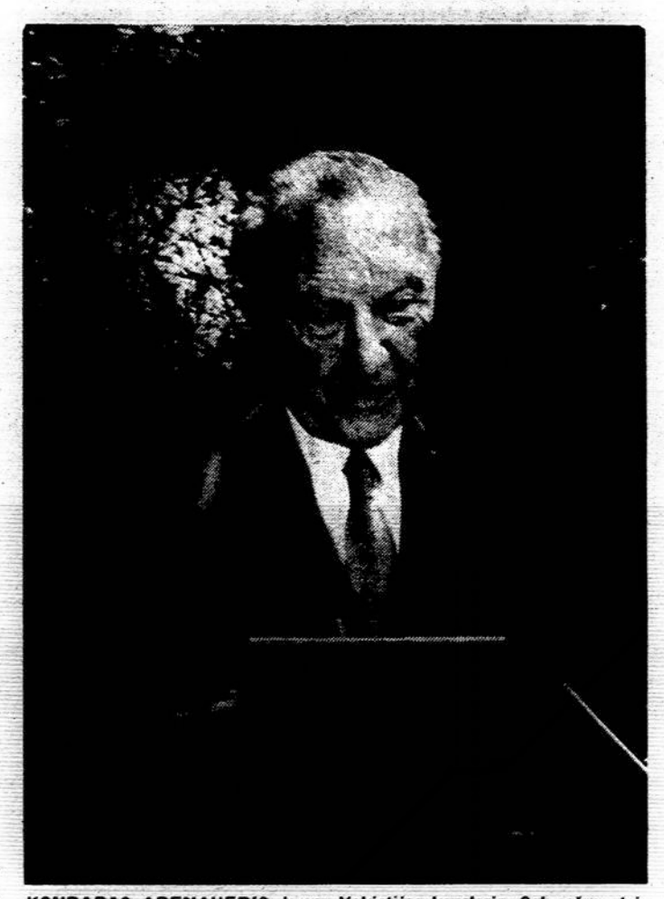

KONRADAS ADENAUERIS, buvęs Vokietijos kancleris. Gal rašys atsiminimus?

Fatimos stebuklo reikšmė

Fatimoje 1917 spalio 13 saulės stebuklą matė apie 70,000 žmonių. Yra nemažai dar gyvų, kurie tebesijaučia ano nuostabaus reginio sukrėsti, nors baigiasi jau penktoji dešimtis metų. Yra užrašyta daug dokumentuotų liudijimų, kurių niekas nė nebandytų neigti, jeigu jie kalbėtų apie paprastus įvykius. Istorijos mokslas dažnai priima kaip faktą net vieno asmens liudijimą, o Fatimoje šokusią ir krauju pasruvusią saulę matė tūkstantinė minia. Kodėl tebėra netikinčių?

★

Stebuklas yra apsireiškimas antgamtinės jėgos. Jis paremia tikėjimą. Tačiau visa, kas su tikėjimu rišasi, jeigu stebuklas tiesiogiai nepritrenkia, gali būti ginčijama paprastu argumentu: aš netikiu! Tokiu tvirtinimu stebuklas nenuneigiamas, lyg jo nebūtų buvę ar negalėtų būti, bet tiktai išreiškiamas asmeninis įsitikinimas. Tai rodo, kad žmonėm duodami stebuklai ir drauge paliekama laisva valia tikėti ar netikėti. Dievas nedaro prievartos, tiktai rodo ženklus. Vieni juos priima, kiti atmeta. Tuo būdu žmonės patys apsprendžia savo antgamtinę būtį.

★

Tikintiem stebuklas yra reikšmingas ne savo nuostabumu, išsiskiriančiu iš gamtinių reiškinių, bet tuo, kas apreiškiama ar primenama. Antai, Fatimos paskutinio Marijos apsireiškimo metu, prieš saulės stebuklą, buvo prašyta, kad žmonės "daugiau neįžeidinėtų Viešpaties, nes Jis ir taip jau per daug įžeistas... Jeigu mano prašymas bus vykdomas, Rusija atsivers ir bus taika; jeigu ne, tai ji savo klaidas išplatins visame pasaulyje, prasidės karas ir Bažnyčios persekiojimai .. keletas tautų bus sunaikinta".

Ar tai grasinimas? Ne. Stebuklo patvirtinti žodžiai tiktai įspėja lenktis nelaimės. Savo pačių labui žmonės turi tvarkytis tokiu būdu, kad piktas nyktų asmeniniam bei visuomeniniam gyvenime.

★

Divine Love, laikraštis skirtas Fatimos apsireiškimam priminti, spalio 13 proga rašo, kad "komunizmas nėra priežastis dabartinių rūpesčių, bet pasekmė; pasekmė didelio moralinio blogio — pagonizmo, materializmo, ateizmo ir sekuliarizmo, kurie yra pasidarę modernaus gyvenimo dalimi".

"Jeigu šis kraštas būtų kada komunizmo pavergtas vidinės revoliucijos, karinio konflikto ar pasidavimo, tai būtų mūsų kaltė... Mūsų likimą sprendžia ne tai, ką daro komunistai ir Dievo priešai, kad mus sunaikintų, bet ko mes nedarome, kad apsigintume; mes apsileidžiam kovoje su piktybe, kuri mus supa iš visų pusių; mes atsisakome panaudoti dvasinį ginklą, kaip maldą ir atgailą".

★

Atgaila yra nemodernus mūsų laikam žodis. Žmogus, kuris savo iškilusia technika joja gamta, lyg ugniniu žirgu, prieš ką jis turėtų lenktis ar atgailauti? Išdidumas ir puikybė nepripažįsta aukštesnės galybės, nei atgailos, nei maldos, kol netrenkia dangaus žaibas ar nelaimė. Fatimos laukų purve saulės stebuklo buvo patrenktas kovingas ateistas, kuris šaukė: "Viešpatie, pasigailėk"! Geriau melstis laisva valia, negu prievarta — stebuklinga arba grėsminga, sakysime, komunizmo vergijoje, sunkioje ligoje ar didelėje nelaimėje.

Spauda

Endriui Borchertui tarp nacių ir bolševikų nebuvo gyvenimo

Lietuvos Pajūrio redakcijos Nr. 2 (14) pastebima:

"Kaip vokiečiui, rusui, žydui, lenkui buvo sunku mirti, nelengviau buvo ir lietuviui... Ir jis drebančia širdimi nacių ir bolševikų pragaruose amžiais skyrėsi nuo savo šeimos narių, gimtojo krašto ir šio pasaulio. Ir jis būtų norėjęs gyventi, veikti, kurti ir darbuotis savo tautai, kurios nariu jis tapo pagal Visagalinčio valią".

Tokius pergyvenimus išskaitome dešimčių tūkstančių lietuvių likime, kada **Lietuvos Pajūris** rašo apie Endriaus Borcherto, Klaipėdos lietuvių veikėjo, buv. Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko, likimą.

—o—

1939 metais, naciam okupavus Klaipėdos kraštą, Endrius Borchertas pasitraukė į savo ūkį Gvildžių kaime, Klaipėdos apskrity. Ten jis buvo gestapo suimtas ir už savaitės paleistas. 1941 m. kovo mėn. E. Borchertas gestapo vėl buvo suimtas ir išvežtas į Ragainės kalėjimą.

Išbuvęs kurį laiką kalėjime, jis turėjo apsispręsti — vykti į rusų okupuotą Lietuvą, ar pasilikti. Paskutiniu atveju naciai davė nedviprasmiškai suprasti, kad jie negalėsią duoti jokių garantijų dėl jo tolimesnio likimo. Atsidūręs tokioj padėtyj, E. Borchertas pasirinko pirmąją galimybę. Iš savo gerai sutvarkyto ūkio jis galėjo pasiimti tik 2 arklius, 1 karvę, vieną kiaulę, 1 avį ir 10 vištų.

Lietuvoje, Vilkų kaime, Telšių apskr. E. Borchertas gavo kiek žemės su apleistais trobesiais. Sekančią žiemą E. Borchertas persikėlė į Pavirvytės kaimą, Luokės valsčiuje, Telšių apskrityj. Ten nors trobesiai buvo šiek tiek geresni, bet už tat žemė buvo bloga ir apleista. Pirmieji metai buvo labai sunkūs, bet gyvenimas paskui kiek pagerėjo.

Endrius Borchertas niekaip negalėjo užmiršti savo palikto ūkio Gvildžiuose... Dažnai jam prieš akis rodydavosi gražusis Gvildžių kalnas, ant kurio po pirmojo pasaulinio karo jis ruošdavo Joninių šventęs.

Kai 1944 m. vasarą vokiečių-rusų frontas buvo sustojęs tiesiai Šiauliais, E. Borchertas, pasikinkęs vieną arklį, pasileido į sentimentalę kelionę pasienio link. Apsistojęs netoli Gargždų miestelio, matė, kaip vokiečiai

(nukelta į 6 psl.)

ENDRIUS BORCHERTAS

NIKOS KAZANTZAKIS

Šokis miesto aikštėje

NAKTIS gulė žemėn. Vakaruose temo dangus, lyg prinokusi laukinė vyšnia. Kilo draikūs debesys ir vėsino orą, įkaitusi dienos žara. Umbrijos laukai, prinokinę vaisių, laukė poilsio. Jie buvo atlikę savo pareigą: davę žmonėm kviečių, vyno ir aliejaus. Dabar dairėsi į dangų, lūkuriuodami lietaus sėklai, kritusiai į dirvą, kad vėl dygtų želmeniu ir noktų vaisiumi.

Ūkininkai grįžo iš laukų, gindami namo jaučius. Gerai nušerti, jie žengė lėtai ir išdidžiai, ramūs ir taikūs, krypaudami ir žvilgčiodami į mus gerom akim, lyg mudu taip pat būtume jaučiai, tiktai kitos vaislės, po darbo begrįžtą į Asyžių prie savo ėdžių su šienu ir avižom.

Pranciškus, giliai susimąstęs, ėjo priekyje. Kartais stapteldavo, žvelgdavo dangun ir atidžiai įsiklausydavo, tartum kas būtų jį kalbinęs. Nesigirdėjo jokio balso. Tiktai vėjaś šiureno medžių lapus ir iš Asyžiaus nešė šunų lojimą. Atsidusęs žengė toliau.

Vienu tarpu sustojo, lukterėjo manęs ir švelniu žodžiu pasiteiravo:

— Ar moki šokti, broli Leonai?

Aš nusijuokiau.

— Šokti? Mes gi neiname į vestuves.

— Taip, į vestuves. Negi nežinai, broli Leonai? Dievo tarnas veda.

— Koks Dievo tarnas?

— Siela. Ji tuokiasi su didžiu Mylimuoju.

— Turi mintyje Dievą, broli Pranciškau?

— Taip, Dievą, broli Leonai. Mudu turėsime šokti priešais Bernardonės namus, pačiam aikštės vidury. Ten bus vestuvės, broli Leonai. Mes plosim ir dainuosim. Susitelkę žmonės mėtys akmenimis ir citrinų žievėmis, užuot dovanoję migdolinių kepinių ir linkėję: "Tegyvuoja laimingi kartų kartas-"

— O kas gi nutiko kepiniam, vainikam ir citrinų žiedam? Kodėl akmens ir žievės, broli Pranciškau?

— Taip jaunikis nori.

Pranciškus vėl kopė įkalnėn tylėdamas. Žiūrėjau į jo sudžiūvusias blauzdas, basas kruvinas pėdas, kuriomis jis spyrėsi žingsnis po žingsnio. Staiga pradėjo bėgte bėgti, neatitraukdamas akių nuo Asyžiaus, lyg būtų kas vijęs ar traukęs nenumaldomas pasiilgimas. Tiktai pribėgus miesto sienas, jo keliai sulinko ir jis sustojo.

— Broli Leonai, — pažvelgė į mane maldaujamai, nugriebęs už rankos, — broli Leonai, ar pameni tą naktį, kai Alyvų kalne Kristus tiesė į dangų rankas melsdamas: "Tėve, atitolink nuo manęs tą taurę"? Prakaitas varvėjo nuo jo kaktos, broli Leonai. Jis drebėjo. Aš mačiau, broli Leonai; aš ten buvau ir regėjau. Jį visą purtė.

— Raminkis, Pranciškau! Ko taip drebi? Grįžkime atgalios į mudvi vieją urvą! Ten dienų dienom galėsi melstis, o aš elgetausiu. Vakare sėsime prie duonos plutos ir dėkosime Dievui. Grįžkime atgalios! — švelniai raginau, bauginamas jo degančių, liepsningų akių.

Pranciškus nieko negirdėjo. Jis buvo toli nuo manęs —Alyvų kalne. Kiek atsipeikėjęs, vėl pratarė:

— Taip, jis drebėjo, broli Leonai. Jį purtė... bet jis ėmė taurę ir vienu ypu išlenkė ligi dugno!

Paleidęs mano ranką, ryžtingai žengė pro miesto vartus. Paskui atsisuko ir mostelėjo, kad sekčiau iš paskos.

— Eime! — tarė tvirtu balsu; bet tyliai sušnabždėjo: "Kristau, padėk man"!

Sekiau skubėdamas, nes norėjau būti visai arti ir dalintis jo kentėjimais, jo sielos nerimu. "Į ką panaši yra žmogaus siela?" — klausiau savęs, mąstydamas apie Pranciškaus drebulį ir išblyškimą. "Ką ji primena? Kiaušinių kupiną lizdą? Lietaus ištroškusią žemę? Žmogaus siela yra didelis 'Ooo-' — giliai atsidusau. Pranciškus atsigręžė ir dūrė akimis:

— Broli Leonai, gali suktis atgalios, jei nori.

— Ne, negrįšiu! — atsakiau.

— Liksiu čia, jeigu ir pasitrauktum.

— O kad aš galėčiau pasitraukti, kad pajėgčiau pabėgti! Bet negaliu, broli Leonai, aš negaliu! — kalbėjo keldamas akis į dangų: —Viešpatie, Tavo vardas reiškia daugiau negu vanduo ar duona, daugiau negu bet koks bučinys; daugiau negu troškulys, alkimas, skaistumas. Viešpatie, negi aš galiu pabėgti nuo Tavęs?

Šuoliu movė į siaurą gatvelę ir atsidūrė Šv. Jurgio aikštėje. Pradėjo šokinėti, ploti rankomis ir šaukti: "Ateikite, ateikite visi! Ateikite išvysti naujo pamišimo!"

TUO METU miestiečiai, apkrovę asilus sunkiom naštom, grįžo iš daržų ir vynuogynų. Pirkliai uždarinėjo krautuves ir rinkosi į užeigines sriūbčioti vyno ir plepėti su draugais. Senos moterys sėdėjo namų prieangiuose. Jų akys buvo dumsios, bet nelabai joms reikėjo skaidraus žvilgio, nes jau pakankamai atsižiūrėjo Asyžiaus gatvių, žmonių ir asilų. Tiktai jauni vaikinai ir merginos, išsiprausę ir išsipuošę, vaikštinėjo ilgom ir siaurom gatvelėm. Vėjo lengvi atodūsiai šiaušė mergaičių plaukus ir kaspinus. Jaunuoliai varstė gražuoles godžiomis akimis. Smuklėse pasigirdo pirmieji muzikos garsai.

Staiga: juokas ir klykavimas. Visi sužiūro į miesto aikštę. Pakraštyje Pranciškus šokinėjo ir šaukė: "Ateikite, ateikite visi, broliai! Ateikite žiūrėti naujo pamišimo". Aplinkui buvo susispietęs vaikų būrys; jie garsiai klykė ir svaidė akmenimis.

Aš vijau juos šalin, grasydamas lazda, bet iš visų gatvių ir kampų jų rinkosi daugiau ir daugiau. Pranciškus, ramus ir besišypsąs, tiesė į vaikus rankas ir šaukė: "Kas taiko vienu akmeniu, telaimina jį Dievas vieną kartą; kas meta du, tebūnie palaimintas dvigubai; ir kas sviedžia tris, teesie Dievo laiminamas trigubai!"

Kraujas tekėjo iš jo kaktos ir smakro. Žmonės veržėsi iš smuklių, bėgo į aikštę ir kvatojosi. Šunes skalijo; jų susirinko visa gauja. Norėjau Pranciškų pridengti nuo smūgių, bet jis nustūmė mane šalin. Tebešoko pakraujavęs ir tebekartojo:

— Klausykite, broliai, klausykite naujo pamišimo!

Visi plyšo juokais. Jaunuoliai švilpė sutartine, kad nusmelktų Pranciškaus balsą. Mergaitės susigūžė prie bažnyčios kolonų. Kažkas iš minios šūkterėjo:

— Egi, žiūrėkite, tai Bernardonės sūnus Pranciškus, bonvivanas, linksmasis padauža! Na, na, sakyk, koks gi tas naujas tavo pamišimas!

— Sakyk, sakyk! — šaukė iš visų pakampių.

Pranciškus, užkopęs bažnyčios laiptais, išskėtė plačiai rankas ir didžiu balsu sušuko:

— Meilė, meilė, meilė!

Paskui jis vėl pasileido į aikštę ir šokavo nuo vieno krašto ligi kito, džiūgaudamas ir dainuodamas. Vienų namų balkone stovėjo palinkusi mergaitė ir verkė. Iš kambario ją šaukė vidun:

— Kliara, Kliara!

Bet ji nė iš vietos nejudėjo.

Mano gyslose kraujas sustingo ledu, kai minia suūžė ir prasiskyrė, padarydama taką milžinui žmogui, kuris priėjo prie Pranciškaus ir nugriebė jį už apikaklės. Tai buvo ponas Bernardone, Pranciškaus tėvas.

— Eime! — sugriaudė purtydamas sūnų.

Pranciškus nusigriebė už bažnyčios paspyrio.

— Kur?

— Namo.

— Mano namai čia, aikštėje. Tie vyrai ir moterys, kurie iš manęs vaiposi, man yra tėvas ir motina.

Senis Bernardone įdūko. Nugriebė sūnų abiem rankom ir stengėsi atplėšti nuo bažnyčios stulpo.

— Aš neisiu! — šaukė Pranciškus, stipriai laikydamasis atramos. Aš neturiu tėvo, nei motinos, nei namų. Tik vieną Dievą, tik Dievą!

Žmonės kvatojosi susiriesdami. Vienas iš minios (tai buvo Sabbatino) garsiai nusišiepė:

— Ligi šiol mes neturėjome juokdario mus palinksminti. Ačiū Dievui, dabar turime Bernardonės sūnų. Na, Pranciškau, Dievo meškine, pašok,

Visi leipo juoku.

(Bus daugiau)

Talkon lietuvių parodai

Lietuvių komiteto pasaulinei parodai New Yorke atsišaukime dėl skubios ir dosnios visų susipratusių lietuvių aukos nurodėme didžius komiteto pradėtus pasiruošimo darbus ir neatidėliojamą mūsų visų pareigą juos remti savo pinigine auka pavergtos tėvynės Lietuvos garbei ir jos labui.

Lietuvių dalyvavimas pasaulinėje parodoje yra ne tik labai svarbus, bet, gal būt, ir vienintelis būdas iškelti milijoninei laisvojo pasaulio žmonių miniai ne tik lietuvišką meną, dailę, tautinius šokius, dainą, kultūrą, bet ir pasakyti laisvajam pasauliui apie mūsų tėvynei padarytą didžiąją skriaudą ir mūsų ryžtą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Pasaulinė paroda turi būti **visų laisvųjų lietuvių solidarumo ir tėvynės meilės pademonstravimas.** Todėl esame tikri, kad šiandieną, kai net mažakultūrės tautos stoja drąsiai į kovą prieš vergiją, už laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, visi samoningi lietuviai atskubės su savo pagalba parodyti pasauliui, kad lietuviai, senos kultūros tauta, verta laisvo ir nepriklausomo gyvenimo.

Okupanto gujami iš tėvynės, bučiavome šventą Lietuvos žemelę, prisiekdami jos nepamiršti, už ją kovoti, iki ji vėl bus laisva ir nepriklausoma. Dabar laikas parodyti savo Tėvynei, kad mūsų žodžius lydi darbai.

Negana šaukt pasauliui "Mes be laisvės nenurimsim". Reikia už ją kovoti, aukotis ir aukoti. Niekas kitas neis mums laisvės parnešti, be mūsų pačių.

Tinkamas lietuvių pasirodymas parodoje komitetui kaštuos apie **35,000 dolerių.** Jų reikia jau dabar. Tad, mieli lietuviai, siųskite skubiai savo aukas mūsų komiteto iždininkui, A. Šetikui, 84-11 101 Street, Richmond Hill 18, N. Y. Čekius ir money orderius adresuokite: Lithuanian Committee for the World's Fair.

Iš anksto, lietuvių komiteto pasaulinei parodai vardu nuoširdžiausiai dėkoju.

Kun. Dr. Stasys Valiušaitis
Finansų Sekcijos
Koordinatorius

POSĖDŽIAVO PARODOS KOMITETAS

Rugsėjo 27 Festivalio restorane New Yorke posėdžiavo lietuvių komitetas pasaulinei parodai rengti. Posėdin buvo dar pakviesti atstovai iš New Jersey ir Connecticut valstybių. Žadėjo dalyvauti ir LB centro valdybos pirmininkas J. Jasaitis ir centrinio komiteto atstovas, bet abu neatvyko. Maža dalyvavo ir komiteto narių. Iš Conn. dalyvavo dr. P. Vileišis, K. Bagdonas, iš New Jersey — A.S. Trečiokas. Komiteto pirmininkas **J. Stukas** papasakojo apie bendrą padėtį ir ilgiau sustojo ties finansais, kurių dar vis nėra. Pirmininkas jau pasirašė sutartį su pasaulinės parodos komitetu lietuvių dienos programai, kuri bus rugpiūčio 23. Vietų stadione bus 15,000 žmonių. Jei norėtume dar išnuomoti kambarį, tai visam parodos laikui atsieitų 40,000 dol. Susitarta ir dėl lietuviško kryžiaus, kuris bus pastatytas parodos aikštėje ir, parodai pasibaigus, bus lietuvių nuosavybė. Prisiminta, kad iš Pietų Amerikos atvyks lietuvių ekskursija.

Apie darbus ir artimiausius uždavinius painformavo atskirų sekcijų pirmininkai: **Jurgis Sirusas** — spaudos sekcijos, **Jadvyga Matulaitienė** — tautinių šokių ir meninės programos reikalam, **Elena Kulber**— meno parodos aktorius **Kazys Vasiliauskas** — meno sekcijos, ir muzikų komiteto pirm. **Algirdas Kačanauskas.**

Daug kalbėta finansiniais reikalais ir svarstyti būdai, kaip sutelkti daugiau pinigų. Siūlyta į komitetą kviesti ir organizacijų atstovus.

Komitetui pirmininkavo Jonas Valaitis, sekretoriavo Zen. Jurys. **(A.T.)**

KAZYS JAKUTIS

MUZ. A. KAČANAUSKAS ir muz. M. Cibas rūpinasi dainų švente pasaulinėje parodoje. Nuotr. V. Maželio

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS.
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš **WKOX**, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WPOP, 1410 klc.
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel. CH 9-4302
Sekmadienį — 11 - 12 val. dieną

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 klc.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
pran. Edv. Melninkas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — Šeimos radijo programos. Radijo stotis **WOPA** — Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

McKEESPORT, PA.
WEDO, 810 banga
Vedėjas
Kun. ALF. SUSINSKAS
706 Talbot Avenue, Bradock, Pa.
Sekmadieniais nuo 1:30 val. p.p.

LAISVĖS VARPO DVYLIKTAS KONCERTAS BOSTONE

Spalio 13, sekmadienį, Bostono lietuvių piliečių didžiojoje salėje įvyks Laisvės Varpo dvyliktasis koncertas. Programą atliks sol. Genė Vasiliauskienė, sopranas , ir Kazys Jakutis, baritonas.

G. Vasiliauskienė, viešnia iš Australijos, apie kurią Darbininke jau keletą kartų buvo rašyta, šiame krašte dainuos vienuolikoje koncertų. Ji jau atstovavo lietuviam Clevelando televizijos programoje, dainavo Detroite, Clevelande, Hamiltone (Kanadoje). Iš visur atsiliepimai labai geri.

Po jos koncerto Detroite Alfonsas Nakas "Naujienose" rašė, kad "malonaus tembro sopranas skambėjo lygiai ir švelniai ir žodžiai buvo tariami nepaprastai aiškiai... Originalus jos dainavimas, originali laikysena, originalus repertuaras... Vasiliauskienės koncertas vertas didelio dėmesio". Savų dainininkų "visada turime ir turėsime, o Vasiliauskienę kada beišgirsime, kai už dešimties tūkstančių mylių vėl iškeliaus?"

Sol. Kazys Jakutis mažiau lietuviškoje spaudoje ir mūsų visuomenėje girdėtas. Yra kilęs iš Worcesterio, bet jau ilgesnį laiką gyvena San Francisco, Calif., kur jam tenka dalyvauti įvairiose amerikiečių operose. Jau eilė metų, kaip stipriai reiškiasi amerikiečių muzikiniame gyvenime, organizuodamas savo koncertus, dalyvaudamas kitų rengiamuose, pasirodydamas įvairiose operose. Ateinančiam sezonui yra pasirašęs sutartį su San Francisco simfoniniu orkestru.

Būdamas dar karo tarnyboje, Kazys Jakutis buvo išrinktas atstovauti JAV armijai radijo ir televizijos programose. Vėliau buvo pakviestas koncertam ir operom Prancūzijoje.

Ligi šiol K. Jakutis yra dainavęs Germonto partiją Traviatoje, Pagageno — "Magiškoje fleitoje, Figaro — Sivilijos kirpėjuje ir k. "San Francisco Examiner" po vieno koncerto pabrėžė, kad "the excellent baritone R. Kazys Yakutis was outstanding".

Sol. Kazys Jakutis visur savo vardą ir pavardę rašo lietuviškai. Koncertų skelbimuose, plakatuose, operų ir koncertų programose jis vis atžymimas, kaip **R. Kazys Yakutis.**

Tai aukštos tautinės savigarbos pažymys. Šiuo atžvilgiu daugeliui lietuvių galėtų būti pavyzdžiu.

LITUANISTINĖ MOKYKLA BOSTONE

Lituanistinės mokyklos tėvai ir mokytojai turėjo platenį pasitarimą. Tėvų komiteto pirm. Bronius Paliulis padarė pranešimą apie komiteto veiklą ir pačią mokyklą. Einąs mokyklos vedėjo pareigas Antanas Mažiulis supažindino su mokyklos veikla. Mokykloje dirba 8 mokytojai: Dabrilienė, Ambroziejienė, Jašinskienė, Kulbokienė, Ivaškienė, Giedraitis ir A. Mažiulis. Mokosi 105 mokiniai. Išrinktas naujas tėvų komitetas: D. Elkinienė, D. Baltienė, Baika. Revizijos komisija lieka ta pati: J. Gimbutas, E. Manomaitis ir V. Izbickas. Mokyklos reikalams sudaryta taryba iš 7 asmenų: dr. J. Gimbutas, dr. J. Girnius, A. Gustaitis, J. Vaičaitis, V. Kulbokas, V. Kubilius ir Pr. Kaladienė. Pakeltas mokyklos mokestis nuo šeimos iki 40 dol.

Kultūros klubo susirinkimas įvyko rugsėjo 28, paskutinį mėnesio šeštadienį. Prelegentu buvo dr. A. Šerkšnas iš Hartford, Conn. Kalbėjo apie rasinę problemą, palygino baudžiavą su vergija, nušvietė vergijos pradžią, pilietinį karą, kaip dabar negrai siekia visko gauti lygiai ir būti kartu su baltaisiais. Po dr. A. Šerkšno paskaitos buvo pašnekesys ir kavutė. Kultūros klubui šiais metais pirmininkauja dr. Juozas Navickas, Bostono kolegijos profesorius.

Akomponuos ir solo skambins pianistė iš Australijos **Dorothy Oldham.**

Laisvės Varpas atliks dar vieną gerą darbą, pristatydamas Naujosios Anglijos lietuviam tolimosios Australijos sopraną ir Pacifiko pakrantės baritoną — du pagarsėjusius lietuvius solistus. **-ab**

DOROTHY OLDHAM

G. VASILIAUSKIENĖ

G. Vasiliauskienės koncertas Rochestery

Spalio 12 šeštadienį, 7 val. 30 min. Šv. Jurgio parapijos salėje L.V.S. "Ramovė" skyrius ruošia savo tradicinį vakarą— koncertą. Programą atliks viešnia iš Australijos, solistė **Genovaitė Vasiliauskienė.** Akompanuos ir skambins pianu **Dorothy Oldham,** taip pat iš Australijos. Solistė G. Vasiliauskienė jau spėjo gražiai pasižymėti kitose lietuvių kolonijose, Rochesteryje laukiama su dideliu susidomėjimu ne tik kaip iškili solistė, bet ir kaip Australijos lietuvių atstovė. Australijoje nuo 1949 ji nuolat išgirstama Lietuvių Bendruomenės, tautinių švenčių, minėjimų, muzikos bei literatūros vakarų ir kitomis progomis. Jau penkeri metai, kaip dainuoja Adelaidės valstybiniame radiofone. Kelis kartus yra dainavusi ir televizijoje. Visi Rochesterio bei apylinkių lietuviai maloniai yra kviečiami gausiai atsilankyti ir pagerbti retą viešnią iš tolimos Australijos.

-jkm

NAUJI FILMAI — **KORNELIJUS BUČMYS, OFM**

AMERIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVOS

Hollywoodo filmų gamintojams besidomint Europos istoriniais įvykiais ir statant stambius filmus apie senų laikų Romą ar ukrainiečių kazokų kovas, italų ir prancūzų bendrovės jungtinėmis jėgomis pastatė filmą **"Lafayette"** iš Amerikors revoliucijos. Šiame filme pirmu kartu ekrano žiūrovams pristatoma energingo prancūzų markizo Lafayette, o taip pat ir pačios Prancūzijos įnašas Amerikos nepriklausomybės kovom.

Menkai ginkluotiem Amerikos kolonijų kariam 1776 m. kovojant su daug galingesnėm britų pajėgom, generolas Washingtonas per savo pasiuntinį ieško pagalbos Prancūzijoje. Šiam laisvės šauksmui entuziastiškai atsiliepia devyniolikos metų Lafayette. Jam pavyksta nugalėti uošvio, o taip pat ir karo ministerio pasipriešini-mą. Drauge su kitais savanoriais karininkais jis išvyksta Amerikon, gabendamas ginklų ir amunicijos. Washingtonas žavisi Lafayette narsumu bei sugebėjimais ir pakelia jį į generolus.

Nors ir negausiai ginkluoti, amerikiečiai nugali britus prie Saratogos, ypač įskaudindami britų generolą Cornwallis.

Po pergalės Lafayette grįžta į Prancūziją jau kaip Amerikos oficialus pasiuntinys. Pagal naujai sudaromą sutartį tarp Amerikos ir Prancūzijos, ši pasiunčia stiprią pagalbą laivais, ginklais bei pinigais. Prancūzų pagalba atvyksta laiku. Amerikiečiai laimi svarbų mūšį prie Yorktown. Gen Cornwallis pasiduoda ir kolonijos galutinai užsitikrina nepriklausomybę.

Be abejonės, stipriausios filmo artistinės pajėgos tai **Jack Hawkins** anglų gen. Cornwallis vaidmeny, ir **Howard St. John** — Washingtono. Trumpose rolėse pasirodo Orson Wells kaip Benjaminas Franklinas ir Vittorio De Sica kaip iš abiejų pusių tarpininkas. Pagelbinėse rolėse gausu italų ir prancūzų artistų. Sklandžiai filmą surežisavo **Jean Dreville.**

Michel Le Royer, žinomas Comedie Francais ir prancūzų televizijos artistas, Lafayette vaidmeny pirmu kartu pasirodo filmuose. Nors jis labai nuoširdžiai atlieka jam pavestą rolę, bet pastebimas jo perdėtas ir nerealus deklamavimas.

Vaizdingumo atžvilgiu filme tikrai puikiai pavaizduota puošnūs **Versalio pastatai** bei karaliaus dvaro gyvenimas. Dar puikiau perteikiama plačios panoramos, kuriose vyksta laisvės kovos. Išorinės scenos filmuotos Jugoslavijoje. Spalvingi vaizdai bei kareivių uniformos perteikiami prancūzų specialisto Claude Renoir tikrai meniška fotografija, supertechnirama 70 mm. metodu.

Istoriniu požvilgiu pagal šį filmą amerikiečiai lyg nustumiami į antrąją vietą. Nors Lafayette ir prancūzų pagalba buvo tikrai reikalinga ir stipri, bet ar nebus jų nuopelnai pervertinti, lyg išimtinai tik prancūzų dėka amerikiečiai būtų atkariavę savo nepriklausomybę.

Moraliniu atžvilgiu filme nėra jokių priekaištų. Priešingai — net iškeliamos tokios vertybės, kaip laisvės meilė, žmonių lojalumas ir pasiaukojimas, šeimos ištikimybė ir pan. Jaunimui šis filmas bus tikrai naudinga proga pailiustruoti istorijos pamokas. Suaugusieji irgi neturėtų nuobodžiauti šiame istorinio pobūdžio arti dviejų valandų besitęsiančiame gana didingame filme.

LIONE JODYTĖ su savo vyru ir dukrele po koncerto Town Hall salėje rugsėjo 29. Nuotr. V. Maželio

Įsigaliojo naujas patarnavimo būdas, užsakant dovanas, gamintas Sov. Sąjungoje

Remdamasi sutartimi, sudaryta su v/o *Vniešposyltorgu*

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

pradėjo priimti
APMOKĖTŲ DOVANŲ UŽSAKYMUS

jūsų giminėms, gyv. Lietuvoje.

Jūs čia apmokate visą dovanų kainą.
Pristatoma laike 5-70 dienų.

AUTOMOBILIAI	SKALBIAMOS MAŠINOS
ŠALDYTUVAI	TELEVIZIJOS
DULKIŲ SIURBLIAI	DVIRAČIAI
SIUVAMOS MAŠINOS	ŠIMTŲ DAIKTŲ PASIRINKIMAS

Dėl smulkių informacijų ir katalogo kreipkitės į pagrindinį skyrių:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N.Y. — Tel. CI 5-7905

Prašymai ant Balfo stalo

BALFO CENTRO ŽINIOS

1963 metais devynių mėnesių laikotarpyje Balfo Centras gavo pinigais 54,994 dolerius, o buvo priverstas išleisti 68,445 dolerius. Didžioji išlaidų dalis padaryta išsiunčiant į užjūrius 1,294 įvairius siuntinius su vaistais ir rūbais. Tik per paskutinius tris vasaros mėnesius tokių siuntinių buvo išsiųsta 407, nes pasipylė aimanos iš pavergtos Lietuvos ir lietuvių Lenkijoj, kurie išgyveno žiaurią žiemą ir sausą šių metų vasarą. Patys bolševikai pradėjo ieškoti maisto užsieniuose, ko iki šiol nedarydavo; skelbdavo, kad visko turi pakankamai.

Laiškas po laiško kasdien krinta ant Balfo stalo iš užjūrių, o ir vietos (JAV) lietuviai vis dažniau ištiesia į Balfą pagalbos maldaujančią ranką.

Šį rudenį, kaip ir visada, tikimasi dosnių Amerikos lietuvių gausesnės piniginės aukos, nes Balfas nebegali nuvežti Vakarų Vokietijon didesnių kiekių maisto ar rūbų, daugeliui tenka siųsti grynus pinigus. Į okupuotą Lietuvą taip pat reikia supirkti naujas medžiagas (ar maistą) ir apmokėti aukštus persiuntimo mokesčius. Dėl tų aukštų muitų beveik tik pinigais tegalima paremti vargan patekusį lietuvį, atsidūrusį Pietų Amerikoje.

Baigiasi Balfo rūbų ištekliai.

Į tūkstantį Balfo siuntinių, išsiųstų šiais metais, telpa gana daug svarų. Mat, dalis suaukotų rūbų netinka siuntimui į užsienius (atrankas parduodame Brooklyne po 3-5 cnt. už svarą), o dedant po 15-20 svarų į siuntinį, tūkstantis siuntinių tikrai ištuština sandėlius.

Mūsų broliai ir sesės iš užjūrių nuolat prašo Balfą aprangos ir, ją gavę, nuoširdžiai dėkoja. Išsiuntimas tekainuoja 5-7 dolerius. Tad ši šalpos sritis Balfo jėgomis stipriai tebetęsiama, ypač į Vokietiją ir Lenkiją. Gaila, rusai neįleidžia vartotų rūbų į okupuotą Lietuvą.

New Yorko, New Jersey ir apylinkių lietuviai nuoširdžiai prašomi papildyti Balfo rūbų sandėlius vartotais rūbais. Atvežkite viską, kas jums atlieka; už netinkamus vartojimui rūbus Balfas gaus kelis dolerius vartojimui tinkamų rūbų pasiuntimo išlaidoms padengti.

Balfo adresas: 105 Grand St. Brooklyn, N.Y. Sandėliai atidaryti kasdien darbo valandomis. Kitu laiku irgi galima pristatyti, tik paskambinkite tel.: EV 7-1422. Gaila, Balfo Centras neturi savo ratų rūbam iš namų paimti, taip pat neapsimoka vartotus rūbus paštu į Balfą siųsti, nebent jie būtų tikrai geri, ypatingai gerai atrinkti.

Siuntiniai okupuoton Lietuvon

Nuolat keičiasi prekių kainos, pašto išleidos bei mokesčiai agentūroms. Dėl šių priežasčių Balfui nepavyksta sudaryti standartinių siuntinių į Lietuvą. Reikia pažymėti, kad ir Lietuvoj nevienodi pageidavimai: miestiečiai prašo maisto, kolchozininkai rūbų, o geriau prasigyvenę nori akordeonų ir net automobilių.

Pinigų Lietuvon (išskyrus labai retus atvejus) neverta siųsti, nes už dolerį temoka tik 90 kapeikų, o paprastų prekių vertė yra trigubai ar penkeriopai aukštesnė. Paprasta skarutė (babuška) kainuoja Amerikoj vieną dolerį, o okupuotoj Lietuvoj — 12-15 rublių.

Balfas, gavęs iš privačių asmenų užsakymą ir pinigus, pasiunčia kas vertingiausia gavėjui arba tai, ką nurodo siuntėjas. Balfas jokio pelno iš tų siuntinių negali daryti, nes yra "not profit making organization", tačiau už patarnavimą, jei galima, prašo aukų pasiųsti paramos siuntinius tiems, kurie neturi nei giminių, nei pažįstamų Amerikoje.

Kai kurios biznio agentūros taip pat garsinasi patarnaujančios be pelno. Dėja, jų paduodamos apyskaitos išmanančiam rodo, kad gerą dalį siuntinio išlaidų pasilaiko, jei ne pelno, tai patarnavimo priedanga., ko nevalia daryti Balfui. Kitos agentūros net skelbia, kad siunčia vaistus į Lietuvą, nors visi žinom, kad okupantas uždraudė vaistus į Lietuvą įleisti ir vaistai legaliai Lietuvos nepasiekia.

Pasaulio tremtiniai ir lietuviai.

Pagal sutartą definiciją tremtiniu laikomas tas, kuris dėl persekiojimo yra palikęs savo gyvenvietę ir niekur nepriimtas kaip savasis. Tokių tremtinių, kuriuos dabar globoja Jungtinių Tautų komisaras, šiuo metu yra 3,283,300. Jų dauguma, virš milijono, yra Hong Konge bei Arabijoj. Ir JAV turi per 212,000 kubiečių, kuriems pripažįstamas tremtinio tarptautinės teisės. Įvairiuose Afrikos kraštuose yra per 300,000 tremtinių, kuriuos globoja Jungtinės Tautos. Europoje beliko tik 34,000 iš kurių dešimta dalis — lietuviai.

Dėja, Jungtinių Tautų Organizacija negali nei globoti nei suskaityti Lietuvos tremtinių Sovietų Rusijoj. O jų ten, už Uralo — žemės galo, dar tebėra daug tūkstančių. Tai tie broliai-sesės, kuriems nevalia sugrįžti prie Nemuno, kitiems nevalia net su laisvuoju pasauliu susirašinėti. New JAV vyriausybė nenori jiems pagelbos teikti, nors Balfui lietuvių tremtinių Sovietų Sąjungoj šelpimo nedraudžia, tačiau valdiškos paramos tai šalpai neduoda, nes tai būt laikoma parama Sovietų Sąjungai.

Balfas lietuvių šalpai už geležinės sienos išleidžia labai daug pinigo. Jei to pinigo būtų daugiau, Balfo parama galėtų ir turėtų būti žymiai stipresnė.

Kun. L. Jankus

CHICAGOS BALFO apskritis pasiryžusi sutelkti 25,000 dol. Nuotraukoje — vajaus organizatoriai. Iš k. į d.: priklaupę A. Dzirvonas, K. Bružas, Vl. Butėnas, J. Arštikys; užpakalyje jų — gen. kon. dr. P. Daužvardis, kun. dr. F. Gureckas, F. Sereičikas, LB centro valdybos pirm. J. Jasaitis, Balys Brazdžionis.

Nuotr. Vyt. Račkausko

AR MOKYTOJO ATLYGINIMAS TOKS, KAIP ŠLAVĖJO

IG. MALĖNAS

Viena lituanistinė mokykla, patelkė savo patalpų valytoją. Tėvų susirinkime rimtai svarstytas atlyginimo klausimas. Viena motina pastebėjo, kad švaros palaikytoja negali gauti daugiau negu mokytojas, nes mokytoją susirasti bus sunkiau negu valytoją. Pastaba labai teisinga.

Šis faktas verčia susigalvoti dėl šeštadienio mokyklų. Mūsų mokytojai — idealistai. Jie nekėlė atlyginimo klausimo Lietuvoj, nekelia jo (dėl nepalankių sąlygų) ir čia. Bet patys tėvai, kurie gauna už tokias pat šeštadienio valandas žymiai aukštesnį atlyginimą, turėtų krikščioniškai pasielgti ir mokytojams rasti būdą atlyginti už darbą žmoniškiau. Juk tie patys mokytojai dažniausiai yra fabriko darbininkai ir negauna laisvo šeštadienio apsirūpinti net būtiniausiais gyvenimo reikmenimis. Jie sugaišta mokykloje apie 4 val. Be to, namie atima laiko taisymas sąsiuvinių ir pasirengimas pamokoms. Mokama gi dažniausiai tik už 3 pamokas po 2 dol. arba iš viso tik 6 dol. už darbo dieną, jei skaitysime visą paaukotą laiką.

Tiesa, atvykę į Ameriką, mokėme visiškai veltui. Šiame krašte vos tik koją iškėlus, maža kas galėjo už mokymą mokėti, o pasilikti be lietuviško švietimo laikėme stačiai nusikaltimu savo tautai. Dabar laikai pakitę. Tie, kuriuos anksčiau mokėme, dabar jau kartais patys leidžia savus vaikus į mokyklą. Iš mokytojų jau negalima reikalauti to paties pasišventimo, kurį jie rodė mokyklų kūrimosi metu.

Šio klausimo pergalvojimo reikalauja pačių tėvų garbė ir šeštadieninės mokyklos ateities klausimas. Mokytojai dirba ne dėl atlyginimo, bet dėl vaikų labo. Vaikam maloniau matyti mokytoją giedro veido, negu kupiną abejingumo, kad jo darbas mažai vertinamas.

J. MATULAITIS, 4204 darbo kuopos vadas Uhlerborne, Vokietijoje, įteikia gėlės Vasario 16 gimnazijos mokytojai E. Tamošaitienei rugsėjo 15, kai buvo minima tautos šventė. Kairėje gimnazijos direktorius kun. B. Liubinas.

MINĖJIMO dalyviai prie 4204 kuopos patalpų. Abi nuotraukos Zigmo Venčiaus.

Lietuvos vyčių seimas Detroite

Detroite šį savaitgalį, spalio 12 ir 13, šaukiamas Lietuvos vyčių vidurio-centro (Mid-Central) apskrities seimas. Apskritis apima ne tik Michigano valstybę, bet ir Pennsylvaniją ir Ohio. Detroite veikia trys vyčių kuopos: Dievo Apvaizdos parapijos 79 k., pati didžiausia visoje Amerikoje turinti narių per 200; šv. Antano 102 kuopa, ir šv. Petro 139 kuopa. Seimas paminės organizacijos 50 metų sukaktį.

Spalio 12 registracija ir posėdžiai Crestwood Motel, 16221 West Eicht Mile Road. Šokiai vakare bus Nichols Hall, Telegraph gatvėje prie Chicago W.

Spalio 13 — iškilmingos pamaldos 10 v. Dievo Apvaizdos bažnyčioje, 13100 Schaefer. Giedos naujas vyčių choras.

Po mišių — banketas parapijos salėje. Bus pagerbta nauja centro valdybos pirmininkė Helen Shields.

Detroito lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti šokiuose ir bankete.

Dainius

MINĖJO 60 METŲ SUKAKTĮ

Brockton, Mass. Lietuvių piliečių draugija, vadovaujama pirmininko Rapolo Tamolonio rugsėjo 21 Romuvos parko salėje surengė vakarienę paminėti 60 metų draugijos sukakčiai. Salė buvo gražiai papuošta draugijos direktorių žmonių — D. Tamolonienės, E. Monkevičienės, E. Skarinkienės, P. Grigienės ir Kašėtienės. Narių ir svečių prisirinko virš 300. Draugijos pirmininkas R. Tamolonis svečius ir viešnias supažindino su draugija ir pakvietė vakarienei. Maldą sukalbėjo kun. M. Vembrė. Vakaro programai vadovavo teisėjas Antanas Kupka. Tarpe įvairių kalbėtojų buvo kongresmonas James Burke, policijos viršininkas Joseph C. Wright; Brocktono miesto majoras F. Milton McGrath ir k.

Draugijos valdybą sudaro: pirm. Rapolas Tamolonis, vicepirm. Justinas Mickevičius, ižd. A. V. Skarinka, sekretorius M. Mitchellis, J. Petkūnas ir Jonas Stočkus, iždo globėjai — A. Ykasala, L. Šakis ir T. Miliauskas, maršalas J. Varža, direktoriai — pirm. R. Tamolonis, ižd. A. Skarinka, M. Grigas, P. Monkevičius, ir K. Kašėta.

Brocktono lietuvių piliečių draugija prieš 5 metus pasistatė gražią salę ir klubui puikias patalpas. Klubo vedėju yra A. Peldžius.

— **Pirmieji lietuviai** į Brocktoną, manoma, bus atvykę apie 1870 metus. Dabar su čia gimusiais priskaitoma 6000 lietuvių.

— **Petronėlė Peldžienė** su dukra Loreta lankėsi Brocklyne pas savo gimines — Joną ir Stefaniją Makauskius. S. Makauskienė dirba "Darbininko" administracijoje jau kelinti metai. Viešnios taip pat aplankė Makauskių dukrą ir žentą Giekrius, kurie gyvena New Jersey valstybėje ir augina mažą dukrytę.

Žvalgaitis

BROCKTON, MASS., piliečių draugijos vakarienėje dalyvavę garbės svečiai iš k. į d.: kun. M. Vembrė, Adam Skarinka, Ralph Tamolionis, teisėjas adv. Antanas Kupka ir James R. Lawton.

LAWRENCE, MASS.

Dar vienos šeimos netekom

Prieš porą savaičių Drauge buvo žinutė, kad Gedgaudų šeima išsikėlė į Chicagą, o dabar išleidom į Bostoną —Brightoną **Joną Valiukonį** su žmona.

J. Valiukonis yra darbštus, kuklus visuomenininkas. Jis čia pirmininkavo Lietuvių Bendruomenės skyriui ir šv. Pranciškaus parapijoj esančių organizacijų Federaijos skyriui. Buvo vadovas Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio, uolus choristas ir prityręs aktorius mėgėjas.

Jų sūnus Jurgis elektronikos inžinierius, dirba Kanadoj prie radorų statybos.

Rugsėjo 28 vakare inž. Stepas Malėnas su žmona suruošė išvykstantiems išleistuves. Dalyvavo artimieji ir bičiuliai.

J.S.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Moterų piliečių klubo 40 metų sukakties minėjimas bus spalio 12 lietuvių svetainėje. Pradžia 6:30 v.v. Bus meninė programa.

Liurde per visą spalio mėnesį bus aukojama 500 mišių už visus senelius ir ligonius, kurių vardai buvo įrašyti intencijų lapeliuose. Tuos lapelius prieš keletą savaičių laiškais išsiuntinėjo parapijos klebonas. Liurdo vandens galima gauti klebonijoje.

Didysis choras pradėjo repeticijas ir rengiasi naujam sezonui. Choro pirmininkas Jurgis Balkas kviečia parapiečius įsijungti į chorą. Choras bažnyčioje pradėjo giedoti spalio 6.

C.Y.O. metinis seimas įvyko spalio 4 ir 5 Calvert Hall mokyklos patalpose. Kalbėjo Baltimorės vysk. Austin Murphy. Iš šv. Alfonso parapijos dalyvavo šeši atstovai ir dvasios vadas kun. J. Antoszewski.

Jonas Jungas, naujos kartos jaunuolis, žuvo Fort Hood kariuomenės stovykloje per manevrus rugsėjo 28. Buvo baiges šv. Alfonso mokyklą. Gedulingos mišios buvo spalio 4. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusi motina Stefanija.

40 valandų atlaidai šv. Alfonso bažnyčioje bus spalio 20, 21 ir 22. Pamokslus sakys T. L. Andriekus, O.F.M. Mokyklos vaikai giedos giesmes ir dalyvaus procesijoje.

Juzė Karaskevičiūtė-Karas po sunkios operacijos mirė savo namuose spalio 1. Mišios šv. Alfonso bažnyčioje buvo spalio 5. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusios seserys Marytė, Darata ir brolis Albertas.

Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— **Sen. Kenneth B. Keating** vienas iš rezoliucijų autorių, 1963 rugsėjo 19 laiške pažada iš naujo savo talką rezoliucijom: "...Aš užtikrinu, kad tęsiu kovą už Baltijos klausimo kėlimą Jungtinėse Tautose".

— **G. Vasiliauskienės koncertą** Philadelphijoje rengia lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba spalio 20, sekmadienį, 4 val. popiet, lietuvių salėje (Lithuanian Music Hall), 2715 East Allegheny Ave. Solistei akomponuoja ir skambina pianistė Dorothy Oldham. Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

— **New Jersey** lietuvių bendruomenės apygarda rengia jaunimo teismą spalio 13 naujoje šv. Trejybės parapijos salėje Newarke. Pradžia 7 val. vakare. Teismo prokuratūrai vadovaus Vyt. Vaitiekūnas, prokuroro padėjėju bus inž. Vladas Mielinis. Teismas žada būti įdomus visiem — jaunimem ir seniem.

— **St. Catharines,** Kanadoje, Merritano salėje, spalio 12 bus paskaitos ir diskusijos šeimos klausimais. Kalbės Montrealio universiteto prof. Ir. Lukoševičienė, Detroito universiteto profesorius J. Pikūnas ir Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas kun. P. Barius, O.F.M. Pradžia 3:30 val. Diskusijų tema: "Lietuviškoji šeima, jos vertybės ir atsakomybė". Diskusijas suorganizavo Kanados liet. bendruomenės krašto valdyba.

— **Kunigas Juozas Petraitis,** MIC, buvęs marijonų tarybos gen. sekretorius Chicagoje, paskirtas į Argentiną, Rosario vienuolyno viršininko pavaduotoju.

— **V. Vaikutis,** Stamford, Conn., LB apylinkės valdybos sekretorius, prisiuntė Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei 69 peticijas su 840 parašų. Pasirašiusieji reikalauja JAV Kongresą duoti eigą įneštom rezoliucijom Lietuvos laisvinimo reikalu.

— **Dail. A. Tamošaičio** paroda Chicagoje, M.K. Čiurlionio galerijoje, atidaroma spalio 26. Dailininkas išstato pačius vėlyviausius savo darbus — tapybą, akvarelę ir litografijas. A. Tamošaičio dailėje jaučiamas labai paprastas, ryškus ir savitas stilius, kuriame yra daug įtakos senojo lietuvių liaudies meno. Jo tapyba labai dekoratyvi, spalvinga. Darbai kruopščiai nuoširdžiai atlikti. Paveikslų temos įvairios. Savo kūryba jis visiškai išsiskiria iš kitų dailininkų.

— **Serafiškuoju Keliu,** mąstymų knyga, jau išėjo iš spaudos. Kan. M. Vaitkus veikalą išvertė iš vokiečių kalbos, išleido Tėvai Pranciškonai. Antrasis tomas pasirodys kitais metais. Knyga tinka kunigam, vienuoliam ir visiem dvasiniu gyvenimu besidomintiem pasauliečiam. Pirmasis tomas prasideda adventu ir baigiasi šeštuoju sekmadieniu po Velykų. Kaina 8 dol. Galima įsigyti adresu: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine.

Remkite LITUANUS, lietuvių studentų informacinį žurnalą apie Lietuvą anglų kalba.
LITUANUS
910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

LITAS INVESTING CO. Inc.
LIETUVIŲ FINANSINĖ BENDROVĖ
Moka 4% už padėtą kapitalą
Duoda asmeniškas bei komercines trumpalaikes paskolas: (auto mašinų pirkimui, namų remontui, prekybos plėtimui, ir pan.)
Kreiptis po 6 val. vakaro arba šeštadienais:
NEW YORK: V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Avenue, Richmond Hill 18, N. Y., Tel.: HI 1-6799
CONNECTICUT: A. VEDECKAS, 83 Morgan Street, Stamford, Conn., Tel.: 325-0997

ENDRIUS BORCHERTAS

(atkelta iš 3 psl.)

ir lietuviai kasė apkasus, kad sulaikytų raudonąją armiją. Tuo tarpu Klaipėdos krašte visi gyventojai buvo varomi iš ūkių į Vokietiją. Jam beeinant prie pereinamojo punkto Laugaliuose, jį staiga pasivijo automobilis, iš kurio išlipo du mandrūs SA vyrai ir jį užklausė: "Ar jūs esate Borchertas"? "Taip", atsakė užklaustasis. Tada SA vyrai jį nusivežė į Gargždus ir uždarė vietos komendantūroje. Jiems pasišalinus... Borchertas pasiprašė komendantūros budinčiojo, kad jį išleistų nusipirkti maisto. Kai jam tai buvo leista, jis sugrįžo į kalėjimą, kuriame buvo sustojęs, ir greit pasikinkęs arklį išvažiavo atgal į Pavirvytės kaimą. Kitą dieną atskubėjo juodieji gestapininkai, bet jie rado tik vežimo ratų žymes..

Frontui praėjus, vieną velyvą 1945 m. vasario mėn. vakarą pas E. Borchertą į Pavirvytę atvyko NKVD. Padarę nuodugnią kratą, jie Borchertą išsivežė į Telšius ir uždarė kalėjime. Už kelių mėnesių jis buvo išvežtas į Rusiją. Išbuvęs kalėjimuose apie metus, jis buvo atvežtas į Klaipėdą ir patalpintas Klaipėdos kalėjime. Ten jo sveikata žymiai pablogėjo ir ilgą laiką buvo paguldytas kalėjimo ligoninėje. Kai jo sveikata šiek tiek pagerėjo, NKVD karinis tribunolas, net nenurodant motyvų, Endriu Borchertą nuteisė 10 metų kalėjimo.

Paprastai kalinius veždavo naktimis, bet vieną dieną, greičiausia įbauginimo tikslu, iš Klaipėdos kalėjimo į gatvę NKVD išvarė apie 400 kalinių. Pastatę kas 10 metrų po sargybinį su šunimis, jie kalinius varė į stotį. Jų tarpe buvo ir Endrius Borchertas...

Iš Klaipėdos jis buvo išvežtas į Sibirą ir patalpintas Krasnojarsko kalėjime. Kai vis daugiau politinių kalinių atsidūrė Krasnojarske, kalėjimas pasidarė per ankštas. Tada E. Borchertas buvo išvežtas į Kazachstaną — pirma į Balchašo, o vėliau į Karagandos kalėjimą.

Pritaikius amnestiją nuo 1953 pavasario buvo paleistas. Pasiliko Karagandoje ir stojo dirbti ūkvedžiu vienoje įmonėje. Tačiau jo sveikata buvo jau labai pablogėjusi. Sirgo sunkia kepenų liga.

Trumpai prieš mirtį E. Borchertas užėjo pas savo pažįstamą ir ten pernakvojo. Staiga naktį jį užpuolė skaudus priepuolis. Kitą rytą jis nutarė eiti į ligoninę. Pakeliui priepuolis pasikartojo, ir Borchertas tiek nusilpo, kad turėjo ant akmenų atsisėsti. Tai pastebėję praeiviai, paėmę jį už pažastų, nuvedė jį į ligoninę. Čia gydytojai konstatavo, kad jo sveikata yra visai pakirsta. Taip tad tą patį vakarą, 1957 m. sausio 9 d. 11 valandą Endrius Borchertas mirė.

E. BORCHARTO kapas Sibire

ŠV. PRANCIŠKAUS bažnyčia Miners Mills, Pa.

LIETUVIŲ PARAPIJAI 50 METŲ

MINER MILLS, PA.

Vietos lietuvių šv. Pranciškaus parapija spalio 6 iškilmingai minėjo **50 metų sukaktį.** Scrantono vyskupas pagelbininkas Henry T. Klonowski aukojo iškilmingas mišias. Pamokslą lietuviškai sakė kun. V.J. Nanorta, angliškai kun. L.P. Sullivan.

Parapija buvo įkurta 1913 spalio mėn. Laikinu klebonu buvo paskirtas kun. Juozas Servetka. Parapija vardą gavo iš lietuvių fraternalinės šv. Pranciškaus draugijos, kuri veikė nuo 1909.

Po kun. J. Servetkos dar buvo paskirti trys laikini klebonai. Pirmasis pastovus klebonas buvo kun. Benjaminas Paukštis.

Nauja parapijos bažnyčia pašventinta 1924 kovo 9. Pašventino Scrantono vyskupas Michael J. Hoban, asistuojant parapijos klebonui kun. J. Nanortai.

Dabartinis klebonas kun. **Antanas G. Eierskis** paskirtas 1929 lapkričio 21. Jis pertvarkė visą parapiją, atsikvietė Nukryžiuotojo Jėzaus seseris, jom pastatė vienuolyną, įkūrė katechetinę mokyklą, padidino kapines, nuolat taisė bažnyčią ir kleboniją. 1958 jis atšventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Labai gražiai ir taisyklingai kalba lietuviškai, nors Amerikon atvyko 19 metu ir čia įšventintas kunigu 1911. Jis taip pat yra steigėjas šv. Antano parapijos Cicero, Ill. Miner Mills klebonauja nuo 1929 metų. Nuoširdžiai remia lietuvišką spaudą, šalpą (Balfą) ir Lietuvos vadavimo pastangas.

(L.)

MŪSŲ PADANGĖS ŽMONĖS ir DARBAI

NEW BRITAIN, CONN.

Šv. Andriejaus parapija lapkričio 21, 23 ir 24 rengia bazarą lietuvių name, 354 Park Str. Laimėjimams skiriama daug gerų dovanų. Verta visiem susidomėti ir dalyvauti, nes tokio įvykio New Britaine seniai nebuvo.

Vyrų ir moterų klubas, kuri sudaro vyresnio amžiaus žmonės, spalio 31 rengia banketą lietuvių salėje, 354 Park St. Pradžia 5:30 popiet.

Conn. valstybės profesionalams darbininkams pakeltos algos. Tai liečia medicinos instituto daktarus, dantistus, inžinierius, viso 449 asmenis. Algų pakėlimas sudaro 1 ir pusę milijono dolerių.

Respublikonai kaltina gubernatorių Demsey, kad sveikatos departamentui nesurado tinkamų žmonių. Tam tikslui skirta 100,000 dol. suma liko nesunaudota. Gubernatorius aiškinasi, kad sunku tokius žmones surasti. Privačiai besiverčią gydytojai turi daugiau pelno nei tarnaudami valstybei.

Bedarbių sumažėjo iki 14.4 procentų. Taip skelbia vietos spauda. Šiame mieste rugsėjo ir rugpiūčio mėnesiais buvo 1,292 bedarbių, dabar esą 919, kurie gauna nedarbo pašalpas. Šis skelbimas, manau, nėra teisingas. Daug kam išsibaigė šalpos laikas ir jie nebesilanko į šalpos biūrą. Biūras gi juos laiko jau dirbančiais. Visoje mūsų valstybėje šiemet bedarbių yra 23,718, praeitais metais buvo 24,651.

Centrinės unijos priėmė rezoliuciją ir įteikė miesto tarybai. Rezoliucijoje reikalaujama, kad, kilus streikui, nebūtų įvežami iš kitų valstybių darbininkai. Rezoliucija miesto taryboje priimta ir net paskirta bausmė, kas jos nesilaikys.

New Britain prekybininkai daro gerą apyvartą. Prekyba padidėjo 6.4 procentų. Per paskutinius du metų ketvirčius prekių parducta už 30,022,000 dol. Praeitais metais tuo pačiu laiku parduota už 28,209,000 dol.

Miesto yra 9 didesnės dirbtuvės. Rugpiūčio mėnesį jos algų išmokėjo 1,775,700 dol. Praeitais metais tuo pačiu laiku 1,759,000. Taip pat mieste yra 6 bankai, į kuriuos nuo praeitų metų rugpiūčio mėnesio iki šių metų liepos sudėta 183,031. 466 dol. Elektros sunaudota 25,430,000 kilovatai, dujų nuo praeitų metų rugpiūčio iki šių metų rugsėjo sunaudota 101, 571,000 kubikų.

Trys plėšikai sulaikyti St. Catharines, Ont., Kanadoje, kur apiplėšė viena statybinę įstaigą, paimdami 5,441 dol. Jie prisipažino, kad Conn. valstybėje padarė daug plėšimų. Pervežti į Conn. valstybę teismui. Plėšikai yra kile iš New Britain ir Plenville. **Pranas Naunčikas**

GINTAS IR IRENA ŽEMAITAIČIAI, susituokę rugpiūčio 31 Stamford, Conn. Gintas, gimęs Lietuvoje, baigė New Haven kolegijoje ekonomiją; Irena Deikytė, Ado ir Antaninos duktė, gimusi Lietuvoje, baigė Conn. universiteto humanitarinį fakultetą.

Ilgo grojimo plokštelė —

Mylėsi Lietuvą iš tolo

II-sios Dainų Šventės rinktinė

High Fidelity — $4.00 Stereo — 5.00

Galima įsigyti:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave., Brooklyn N. Y. 11221

Užsakymai iš kitų vietovių priimami adresu:

K. KASAKAITIS
4719 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632

H. W. FEMALE

WOMAN
LOOKING FOR A NICE HOME
Sleep-in - light housekeeping cooking - care for semi-invalid own room
Call days — LO 3-3100
or evenings — KI 3-7736

DISPLAY

JACKIE ROCHE for the best in Irish-American Music. — Call
JACKIE ROCHE
and
HIS AVOCA RECORDING ORCHESTRA
Telephone: YU 7-8472

The Cup & Saucer COTTAGE
132 W. 32nd St., N. Y. C. — a few doors away from St. Francis of Assisi Church. Breakfast - Lunch - Dinner. Service from 7:30 am to 8:45 pm. Closed Sundays. Luncheons from 99¢, Dinners from $1.50. Garden Room available for reservations

ALBERT MAIER, INC.
PORK STORE
Geriausia kiauliena ir kiti mėsos produktai urmu ir mažais kiekiais. Kasdien šviežios — namų gamybos "Kielbassy". 1927 Washington Ave. Bronx 57, N. Y. TRemont 8-8193

UNLIMITED
Mortgage Money Available
All areas—all types of Commercial & Industrial properties. 25 years experience in placing hard to get mtges Contact Fr. Cohen. Mtge officer — Pilgrim Funding Corp. 211 Hempstead Tpke., West Hempstead, N. Y. 516 IV 3-6300

YOU ARE INVITED
to join the
BISHOP NEUMANN
PILGRIMAGE
to ROME for his beatification, October 13th: includes audience with the Holy Father, Lourdes Shrine, Paris, etc. Especially low rates for Group Travel. In cooperation with
SEA GATE TRAVEL AGENT
420 Madison Av., New York 17, NY
PL 2-7410 (Helen Kelly Rand)

THE QUIN LUMBER CO.
43 Van Brunt St., Brooklyn, N.Y.
Marine Contractors - Marine Carpentry and Dunnage. The ultimate in lumber products, the best grades of lumber at prices you will appreciate. May we serve you?
TR 5-7034 and TR 5-8564

CARRY BACK LIMOUSINE Service "Courteous uniformed chauffeurs" for Weddings, Funerals, Airports, Piers, Terminals (flat rates). Special rates on Sundays 24 hour service. 420 East 80th St. New York City. 5 Boro service. Call RE 4-8689 Days - Nites.

AMBASSADOR CAMERA
For the Finest in Cameras
Use our special Lay-Away Plan
Credit Cards Accepted
1658 Bath Ave. — Brooklyn
BE 6-8206

EVERBEST PORK STORE
74 Westchester Square, Bronx, N.Y.
HOME MADE SAUSAGE
Finest Pork, Veal and Beef
Poultry Fresh Daily
UN 3-9007
NEMETH & MAIER, Proprietors

IMPERIAL AUTO BODY
Car repairs, body work, painting done by experts. Satisfaction guaranteed. 24 hour service. Insurance agency.
96-14 Northern Blvd., Corona, L.I.
Phone — NE 9-9077

DOM'S
SERVICE STATION
2801 Tilden Avenue, Brooklyn
General Repairs - Batteries - Tires and Accessories. Sspecial consideration to religious groups.
Call: BU 4-9677

ED CASO
And His Miami Beach Orchestra
Distinctive Dance Music and Entertainment
3 to 18 piece orchestra
DE 9-6340 — DE 9-6310

TV ON THE BLINK?
Biggest Deal in TV History
SAVE MONEY 4 WAYS
1. House Calls → $1.50 why pay more
2. Written guarantee; 3. 90 days free service; 4. 10% off on picture tubes. For service call — KI 2-9310
PROJECT TV

SAM MARKS
for the latest styles in
DRESS SUITS
for Rent
All in lightweight materials
The latest styles for
FORMAL AFFAIRS
WEDDINGS
There is no substitute for custom fit in your appearance.
CUSTOM TAILOR
All types of alterations
381 So. B'way YO 9-6219

DISPLAY

MASTER ROOFERS
No. 6 Hicks Lane, Great Neck, L.I.
LEADERS and GUTTERS
Aluminum 5 inch 79¢ a foot. Installed
Call 516 HU 7-8153

Wakefield Terrace under the personal supervision of Al Ciardullo, mgr. Complete catering service, clubs - societies - religious groups. 2 new ballrooms. Weddings - Banquets - Parties. Call FA 4-7733 — 694 East 241 Cor. White Plains Rd., Bronx, N. Y.

DOM'S SERVICE STATION
(Castle Hill area)
GENERAL AUTO REPAIRS
Complete Auto repairs by expert mechanics. Official N.Y. Inspection Station. Texaco service. Bring your car in now for a complete winterizing job. Get the famous Texaco Anti-freeze and be safe for the cold winter ahead. Radiators flushed & cleaned. Leaks stopped etc. Phone TA 2-8913 — 2280 Westchester Ave. (cor. Havemeyer Ave.) Bronx, N.Y.

RESTAURANTS

DANCING IS FUN at
La MARTINIQUE CLUB
Music by Chic Morrison. Cocktail Lounge. Restaurant. Ladies invited. Admission Fri. Sun. $1.55: Sat. Eves. $1.75 tax incl. Adults only.
57 West 57th Street at 6th Avenue
PL 2-2234

EDGEMONT CASINO
784 Central Ave., Scarsdale
Res. SCarsdale 3-9784
German-American cuisine. Dinners served daily. Sauerbraten. Wiener Schnitzel. Dancing Friday & Saturday. Catering to Wedding and Banquets from 10 to 200.

DINING OUT? Take your Family and Friends to
MEI TING RESTAURANT
2 East Jericho Tpke., Huntington Station, L.I. Chinese cuisine at its best. Facilities for small private parties. Member of Diners' Club. For reservation — call HA 3-5937.

TARDEN'S RESTAURANT
Est. 1845 — 3078 Ocean Avenue. Famous for shore dinners since the carriage days. Outdoor dining on our Patio from May to Sept. Banquet facilities for all social functions — from 10-350. Reservations: call Anthony Marinos — DE 2-4200

OYSTER BAY RESTAURANT
Pietūs - Vakarienė - Kokteliai
Banketo stalo specialistai
Nuo 25 iki 500 žmonių
31-01 Broadway, Astoria, L.I.
Spalio - lapkričio - gruodžio rezervacijai skambinti banketo vedėjui:
LH 5-8402

KARL'S Mariners Inn — Lunch or dine where cuisine and scenic beauty excel. Sea food, lobsters, steaks, chops. For reservations call AN 1-9756; if no answer, ANdrew 1-8111. Bayview Ave & James St. Northport (turn North on 25A) — Enjoy the Bay-View.

HILLMANN'S RESTAURANT
Private Dining Rooms for Weddings, Banquets and all festive occasions. Seating 20-95 people. — 1 Fordham Road, Bronx 68, N. Y. For reservations call — FO 7-2610

HOTELS

WOLCOTT HOTEL
4 West 31st Street, New York City near Penn Station, Macy's, Gimbel's, Fifth Ave. Shops, St. Francis of Assisi. Single from $5, Doubles from $7, all private baths, kitchens, TV's available. Special consideration to religious groups. LA 4-7800

SCHOOLS

FREE Courses in
AMERICAN CITIZENSHIP
to a limited number who qualify
THURSDAYS, 7:30 - 9 PM for 6 WEEKS BEGINNING OCT. 17
Inexpensive courses also offered in English and all modern languages.
For particulars please apply to the Registrar
LANGUAGE CENTER
155 West 72nd Street, Room 301
New York City — TR 4-9928

KAY-LAURE'
For A Beauty Career
- Beginners. Day and evening classes
- Refresher course
- Manicuring course

Free placement service
Write for brochure
KAY-LAURE'
SCHOOL OF BEAUTY CULTURE
8 Duffy Avenue
Hicksville, New York
Overbrook 1-5313

THOMAS J. VALENTINO, Inc.
Teach your boy to be an Altar Boy. ALTAR BOY RESPONSES RECORDINGS (3) 12" Records $5.25 in album. — 150 W. 46th St., NYC 36, N.Y., CI 6-4675. No COD's, send check or money order with order.

OIL & HEAT

MICHAEL'S FUEL & OIL CO.
Complete Heating Installation. General Motors Delco - Heating. Licensed 1815 GATES AVE. (bet. Onderdonck & Seneca Ave.), Ridgewood 27, N. Y. — Tel. VA 1-9235. Plumbers Lic. No. 7843

Fuel-O-Matic Oil Corp. Tydol fuel oil. Oil burner service included at no extra charge with your purchase of oil. Chimneys, boilers, furnaces cleaned by one of world's largest Vacuum Cleaners. 1036 Sutter Ave., Brooklyn. Call MI 7-2000. Special consideration for religious groups.
SLIDING DOOR WARDROBES
Made to Order
(Queens only)
Call
IDEAL WARDROBES
37-16 B'way, Long Island City
YE 2-3997

Jei Jūs norite siųsti Jūsų pačių parinktus daiktus kaip dovanas į Lietuvą, arba užsakyti prekes, gaminamas U.S.S.R. (kaip pav. automobilius, dviračius, siuvamas mašinas ir t.t.), kreipkitės į vieną iš seniausiai veikiančių ir patikimiausių firmų, turinčią

30 metų patyrimą.

Atvykite arba rašykite į mūsų centrinę įstaigą arba kurį nors skyrių didesniame mieste.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street
Philadelphia 6, Pa.
WA 5-3455

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
B. KUČINSKAS, sav.
280 BOERUM ST., BROOKLYN 6, N. Y.
(212) GL 6-0200 Resid. ILLinois 8-7118

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.
322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

— Kandos šachmatų p-bes laimėjo D. H. Yanofsky su 13-2 tš., Z. Vranesič 11½, E. Macskasy 10 tš., toliau Fuster, Joyner ir kt.; Povilas Vaitonis baigė su 6½ tš. Naujasis Kanados čempionas atstovaus Kanadai kitų metų tarpzoninėse varžybose Europoj. Iš JAV kvalifikavosi į tarpzonines varžybas trys didmeistriai: R. Fischer, Bisguier ir S. Reshevsky.

— Gediminas ir Leopoldas Šveikauskai, Algis Makaitis, Algirdas Leonavičius ir Petras Kontautas dalyvaus Bostono p-bėse, kurios prasideda šiandieną, Cambridge YMCA namuose. Didieji varžovai Bostono čempiono vardui ir So. Bostono Lietuvių Pil. draugijos dovanai laimėti laikomi: J. Curdo, D. Turner, G. Šveikauskas ir D. Scheffer; jiems kelią pastoti gali eilė jaunų talentų, kurių tarpe yra ir mūsų Algis Makaitis.

—Bostono Met lygos metinis susirinkimas įvyko spalio 7 d., jame buvo aptarti tarpklubinių 1963/64 sezono reikalai. Lietuvių šachmatų klubui atstovavo I komandos kapitonas Algis Makaitis.

— Vilnietis Vladas Mikėnas baigė Maskvoje aštuntuoju su 8 tš., pralenkęs 3 didmeistrius: Simaginą, Vasiukovą ir Tolušą. Laimėjo didmeistris Polugajevskis su 11 tš., 2. estas Nejus 10 tš. Su didmeistriais Mikėnas sužaidė gerai. Jis įveikė Tolušą, su Simaginu, Vasiukovu ir Polugajevskiu baigė lygiomis. Alma-Atoj pasižymėjo latviai: 1. latvis Gipslis, 2. Bronštein, 3. Bagirov, 4. latvis Klavans. Jie kvalifikavosi į Sov. baigmines.

— Havanoj, tarpt. turnyrą laimėjo V. Korčnoj su 16½ tš., čekas Pachman, M. Talis ir Geler po 16, vengras Barzca ir jugoslavas Ivkov po 15½.

— Vilniečio Vlado Mikėno partija, kurioj jis, paaukojęs figūrą, įveikia didmeistrį Aleksandrą Tolušą, Maskvoje. Baltais žaidė Tolušas.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. žf3 žf6 4. žc3 e6 5. Vc2 d:c 6. a4 ža6 7. e4 žb4 8. Vb1 c5 9. e5 c:d 10. žb5 d3!! 11. e:ž žc2+ 12. Kd1 g:f 13. Ba2 e5 14. Rd2 Rc5 15. že1 a6 16. žc3 Rf5 17. f3 Vd4 18. b3 Rb4 19. Vb2 c:b 20. V:b3 Re6 21. Vb2 R:B 22. ž:d3 R:c3 23. R:c3 Va4 24. žc5 Bd8+ 25. Rd3 B:d3+ 26. ž:B žb4+ 27. Kd2 ž:ž 28. K:ž Vc4+ 29. Kd2 0-0 30. Ba1 Bd8+ 31. Ke1 Vc5! 32. B:a2 Ve3+ baltieji pasidavė. Juodųjų 10 ... d3! buvo išties netikėtas ėjimas. Apskaičiuoti tokios aukos pasekmes neįmanoma, tik galima nujausti, intuicijos dėka, kad susidariusi juodųjų iniciatyva turi ką tai duoti. Mikėno ėjimas 31. ... Vc5!, palikus negintą riką a2. Po sekančio Ve3+ baltieji pasidavė, nes po 33. Ve2 juodieji atgautų figūrą.

VALENTINAS MELINIS ir Regina Stanaitytė susituokė Švč. Trejybės bažnyčioje Newarke spalio 6. Nuotr. V. Maželio

Nauji Darbininko skaitytojai

A. Šakenis, Dorchester, Mass, A. Mankus, Elizabeth, N.J. V. Jančauskas, Bloomfield, N.J. B. Morris, Pittsburgh, Pa. M. Patrick, New Brunswick, N. J. A. Kawalewskis, Shirley, Mass., J. Liudžius, New Britain, Conn., J. McGowan, Clarks Summit, Pa. L. Bugaila Seymour, Conn., A. Kinderienė, Michigan City, Ind., E. Paskocim, Burnt Hills, N.Y., A. Gelažius, New London, Conn. J. Bernotas, Hartford, Conn. Dr. I. Giedrikis, So. Orange, N. J. F. Keršis, Worcester, Mass. P. J. Akunevich, Halifax, Mass., A. Giedrys, Brooklyn, N. Y. A. Venckus, Turners Falls, Mass. A. Kalnėnas, London, Ont. Canada, L. Masiliūnas, So. Boston, Mass., J.C. Kevett, Irvington, N.J., Lith. Citizens Club, Brockton, Mass., J. Zelionis, Shenandoah, Pa., B. Gagas, Elizabeth, N.J. J. Sellock, Hartford, Conn.

Darbininką užsakė

J. Steponavičienė, Lowell Mass. — A. Tenisonui, Eupen, Belgija; A. Rudzitas iš Elizabeth, N.J. — B.R. Mogeniui, Hyattsville, Md., A. Milaševičius, Long Island City — R. D'Appolito, Boston, Mass., A. Daukantas, Dorchester, Mass. —F. Teberai, Cambridge, Mass. K.F. Zubritsky, Middle Village — Anna Zubritsky, Cressona, Pa., Al. Rinkes, Franklin Square, N.Y. — savo motinai M. Rinkus, Thompson, Conn., I. Gricevičius, Brooklyn, N. Y. — J. Griciui, Berlin, W. Germany, Dr. P.J. Bagdas, Douglaston, N.Y. — Dr. B. Patzevitchiui, Plainview, N. Y. E. Gimbutas, W. Roxbury, Mass. — Z. Gimbutui, Pacific Palisades, Calif.

WEDDING PARTY

Getting Married? Having a Party? Be sure the CAKE comes from — LONG FRENCH BAKERS Patissier specialists in Birthday & Wedding Cakes designed to your specifications. 1012 Madison Ave., between 78th & 80th Sts. New York City. — BU 8-7969 or BU 8-0798.

ANTONIO VENIERO Finest Italian Pastries We specialize in Wedding, Birthday and Party Cakes. Cookie Trays - Cakes & Pastries for all occasions. 342 East 11th St., New York City. Phone orders accepted — OR 4-7264

For wedding party, anniversary & social affairs see SKANDIA Imported Foods and Delicacies from all nations. Also imported beer. — Phone orders accepted NE 8-1077. Come in see the thousands of imported items. — 244 Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y.

DISPLAY

ORTHOPEDIC SHOE CLINIC
Shoes made to order to fit every foot — All shoes and lasts made on premises — Shoe consultant for hard-to-fit feet — Shoes made to prescription. ASK YOUR DOCTOR Virginia 7-8000
89-09 Jamaica Ave. Woodhaven

SCAFFOLDING
HEYDT CONTRACTING CORPORATION
Longfellow & Viele Aves.
Bronx 59, N. Y.
WY 1-2500

Ernest J. Gleisner Coach Works, Inc. 553 W. 51st Street, NYC, CO 5-2143 Leather - Canvas quality works — tops, tonneaus, side-drapes, rugs, spring gaiters; all body works, galvanising and woodwork. Free estimates. Landau leather covers, upkeep and service.

ECONO — AUTO REPAIRING & TOWING - General Auto Repairs, Inc. Automatic transmsisions, tuneups, brakes, motor jobs, mufflers. All work guaranteed, foreign car specialists — 56 22 Church Avenue (corner E. 57th St.) B'klyn 3, N. Y. HY 5-1603 — ask for Bob or Ahron

BEST LANDSCAPING CO.
Top Soil - Sods - Trees - Shrubs All work done at reasonable rates. Special consideration to religious groups. — 4412 BEDFORD AVE. NI 8-1196

Vokiški VAIKŲ DVIRATUKAI
su stabdžiais, lėlių vežimėliai, ritinamieji balionai
Rabeneick dviračiai ir kiti gaminiai
KIEFERT
260 Wyckoff Ave. (kampas Linden St.), Brooklyn 27, N. Y. VA 1-0840

FUNERAL HOMES

HENRY WEYDIG & SON Inc.
FUNERAL HOME
FLushing 9-8563
CHARLES WEYDIG, Lic. Mgr.
13-39 122nd St., College Point, N.Y.

Est. 1929 NEvins 8-3600
STEFANO FUNERAL HOME
EMIL STEFANO, Director
575 Vanderbilt Ave. B'klyn 38, N. Y.

HESS-MILLER FUNERAL HOME
Serving the Community In a Dignified and Personal Manner
For 50 Years
Air Conditioned Chapels In All Localities
Harold J. Mooney, Mgr.
64-19 Metropolitan Ave.
Middle Village, L.I. VA 1-6660

GLENN R. COOK
Syosset Funeral Home
Distinguished Funeral Service at reasonable rates. Chapels in all boroughs, 2 blocks north of Catholic Church. 28 DeVine St., Syosset, L.I. WA 1-1372

When the need arises choose Funeral service with discretion — Charles GANNON Funeral Home, 152 East 28th St., N.Y.C. LE 2-6579. A superior Funeral Service giving comfort and solace to those in grief — every wish observed. Air conditioned. Chapels in all localities.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE Call LO 3-7291

DISPLAY

GENERAL CONTRACTING
Plumbing and Plastering
Cement Work
Lowest Rates - Special consideration to Religious groups. — Call: UL 8-3470
Bet. 9 and 11:30 A.M. except Tues.

STERN'S PASTRY SHOP "Patarnavimas ir kokybė pirmoj eilėj" — Pobūvių, sukakčių, vardinių, krikštynų kepiniai pristatomi mokyklom, draugijom ir kt. bet kur pasaulyje. Užsakymai priimami telefonu. Atidara 7 dienas savaitėje. Teirautis: Ext. 3 ES 7-9443; 1201 Avenue J' Brooklyn, N. Y.

INTERNATIONAL NEWSPAPER PRINTING CO.
For The Finest In Newspaper Printing
197 E. 4th Street, New York City
OR 3-1830

SLIDING DOOR WARDROBES
Made to Order (Queens only)
Call IDEAL WARDROBE YE 2-3997
37-16 B'way, Long Island City

VOKIŠKI RANKDARBIAI
Pirmos rūšies pavyzdžiai antklodėm ir pagalvėm. Importuota drobė, kilimai, spurgai, mezginiai ir kt.
SELMA'S ART SHOP
1661 2nd Avenue (86 St.), N. Y. C.
Tel. SA 2-6469

GLENDALE LUMBER CO., Inc.
CASH & CARRY
Quality and Service since 1920
73rd Place & Cooper Avenue
Glendale 27, L.I.
VAn Dyke 1-1840

MOVING

Prompt, courteous Moving & Trucking — JOE'S MOVING & EXPRESS Local and Long Distance. Packing, Shipping, Storage. Reasonable rates - Free Estimates
TR 8-8583
3854 3rd Avenue Bronx, N. Y.

We Handle Your Furniture As if it were our own!
R. K. DAVIS MOVING & STORAGE
Local & Long Distance Moving
Residential & Commercial
Packing — Storage— Shipping— Crating
Free Estimates
187 New York Ave., Huntington,L.I.
HA 1-0100 WA 1-0020

REAL ESTATE

Queens Springfield Gardens, Christ the King Parish. Brick detached English Tudor, 5 bedrms, 2 compl. bathrms, garage, terrace, large living rm, full sized dining rm, dinette, large kitchen, oil steam heat, storms & screens; near transit, schools and shopping. $27,500. Owner. BU 8-1873

Bronx — Parkchester Vicinity 2 family house, 2 apartments, 5 and 6 rooms, vacant on possession, ideal mother & daughter, oil hot water heat; near transit, shoping, schools, St. Anthony Parish. Immediate possesion on title. Excellent buy price in $20's — TY 2-2755.

Baldwin, L.I. St. Christopher's Parish — 7 room Colonial, 4 bedrms, 1½ baths, eat-in kitchen, very large unfinished attic, attached garage; near transit, shopping, schools. Immediate possession on title. Excellent buy, must see to appreciate. $22,990. — 516 BA 3-8691.

— SEAFORD —

NEW HIGH RANCH, 6 Rooms, 3 Bedrooms, 1½ Baths, Cabinet lined kitchens, full basement attached, garage — $18,990 — BUILDER: CA 1-5511

SAINT RAIMOND'S PARISH
One Family 8 Rooms $17,000
SMALL CASH
PETRAGLA — SY 2-2025
Also Many Other Fine Buys
46 Westchester Square, Bronx, N.Y.

BOWLING

STRIKE & SPARE LANES
5200 Kings Highway, corner Utica Ave., Brooklyn, N. Y. — 64 modern lanes, open bowling nightly, snack bar, cocktail lounge, nursery, large parking field. You will have a good time here . . . . . . CL 8-6900

TULIP HILL Bowling Lanes
AMF Automatics, Club Bar, Cocktail Lounge, Restaurant, Party accommodations, Bowling buffets — Social groups, Tournament conditions at all times, fully air conditioned. — 413 Tulip Ave., Floral Park, L. I., 516 FL 4-9449.

B O W L
12 BRUNSWICK LANES
Cocktail Lounge, Free parking
Leagues now being formed, Women Afternoon League forming. 117-11 Myrtle Avenue, Richmond Hill — DeTurris Triangel Bowling Ctr.
HI 1-2790

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VIrginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

— HAVEN REALTY —
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; šeštadieniais iki 6 val popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. • Tel. VI 7-4477

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petrauskas

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

ONE-DAY INSTALLATION
SHAWNEE PRE-CAST STEPS
- 5 YEAR GUARANTEE
- 1-PC. CONSTRUCTION
- STEEL REINFORCED
- NON-SKID TREAD
- BEAUTIFUL STONE FINISHES

Call GL 2-3929 Anytime
Poughkeepsie Roofing Co., Inc
Route 376 & MacGhee Road, Poughkeepsie, N. Y.

"FOR THEM ALSO"
A resume of fundamentals to live by.
A practical reader for prospective converts.
By CHARLES FRANCIS BUDDY
Bishop of San Diego
University of San Diego Press, Publishers
Catholics who wish to be well informed and alert to answer questions of non-Catholics will find in "For Them Also" a refresher course in Catholic doctrine. Less than a heavy theology, more than a catechism, a down to earth lift for High School & College students. Hard cover $3.75, soft cover $1.25; special consideration for quantity orders. Dealer inquieries invited.
Alcala Park, San Diego, California 92110

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047 (Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7088
Astorijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushinge — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
Asbury Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel. PR 4-7788
Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. Mačioliai, savininkai

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. dr. J. Aviža, Vokietijos L. Bendruomenės pirmininkas, dalyvavęs Bendruomenės seime Toronte, atvyko New Yorkan ir svečiuojasi pas savo brolį Vytautą. Jis lankėsi Darbininko redakcijoje.

Inicium Semestri rengia N. Y. Akademikų Skautų Sąjūdžio skyrius šį penktadienį, spalio 11, 8 v.v. Lietuvių Atletų Klube. Skautai akademikai kviečia lietuvišką jaunimą atsilankyti ir pasilinksminti lietuviškoje nuotaikoje.

N. Y. akademikių skaučių draugovė kviečia visas lietuvaites, kurios baigė gimnaziją, o dabar lanko universitetą ir norėtų įstoti į A.S.S., atsilankyti į susipažinimo arbatėlę spalio 12, šeštadienį, 1:30 v. popiet pas Ramunę Vilkutaitytę (85-81 75 St., Woodhaven, N. Y.(Bus progos susipažinti su akademikėm skautėm New Yorke. Informacijų reikalais skambinti R. Vilkutaitytei MI 2-2137.

Maspetho klebonijoje rugsėjo 26 d. įvyko New Yorko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židinio valdybos posėdis, kuriame buvo aptarti ateinančių metų LKMA suvažiavimo finansų reikalai ir nutarta steigti tam tikslui komisiją. Prel. Jonas Balkūnas sutiko suorganizuoti finansų komisiją ir jai pirmininkauti. Komisijoje jau sutiko darbuotis kun. S. Raila ir dr. P. Bagdanavičius.

Ona Budrienė mirė rugsėjo 29 Parkway ligoninėj. Palaidota spalio 2 iš Maspetho lietuvių bažnyčios šv. Jono kapinėse. Nuliūdime liko keturios dukteris,—M. Šlapikienė, H. Brusokienė, E. Karalienė, L. Trouyę, sūnus K. Budris ir 14 vaikaičių. Velionė buvo ilgametė Darbininko skaitytoja. Priklausė Altoriaus, Gyvojo Rožančiaus ir Tretininkų draugijom..

Marija Ramoškienė, 63 m., iš Richmond Hill, N. Y., mirė spalio 4. Palaidota iš Apreiškimo bažnyčios spaliu 8 šv. Jono kapinėse. Paliko liūdinčius: vyrą Klemensą ir dukras su šeimomis bei kitus gimines. Laidotuvėms rūpinosi Šalinskų įstaiga.

Vytauto ir Sigitos Aušrotų sūnelis Antanas, 4 metų, mirė spalio 6 Toronte, Ont. Kanadoje. Palaidotas spalio 9 d.

Vyrų choras, kuriam vadovauja muz. V. Baltrušaitis, jau turi 30 narių. Choras rengiasi pirmam koncertui. Kas norėtų į chorą įsijungti prašom skambinti muz. V. Baltrušaičiui EV 4-3440.

Inž. Donatas Skučas, tarnaująs karo aviacijoje pilotu, paskeltas į kapitono laipsnį. Studentaudamas priklausė New Yorko ir New Jersey lietuviškoms jaunimo organizacijom.

A.L.R.K. Moterų Sąjungos New Jersey ir New Yorko apskričių atstovių suvažiavimas bus spalio 20 d. 2 val. popiet., 340 Mitchel Ave., Linden, New Jersey (lietuvių namų salėje). Programoje pranešimai iš seimo; apskričio valdybos rinkimai ir kiti einamieji reikalai.

D. ir M. Šlapikaitės, F. Sarkiūtė ir L. Girarti grįžo iš atostogų, aplankė Belgiją, Olandiją, Norvegiją, Švediją, Daniją ir Suomiją. Parsivežė daug įdomių paveikslų.

Kat. Moterų S-gos 24 kuopos susirinkimas bus spalio 13 po 8 v. mišių Angelų Karalienės parapijos salėje.

Woodhave.o moterų komitetas pranciškonų naujoms statyboms paremti ruošia susipažinimo popietę lapkričio 17, sekmadienį, nuo 3 v. iki 10 v. v. Kolumbo vyčių salėje, 80 - 22 85 St., Woodhaven. Bus įvairi programa. Įėjimas ik 50 centų.

Inž. V.S. Montvila rugsėjo mėnesio pabaigoje susižiedavo su G. Uselyte. Abudu jaunuoliai aktyviai reiškėsi lietuvių studentų organizacijose. V.S. Montvila yra studentų skautų Vyties korporacijos filisteris, o G. Uselytė — Neo-Lithuanijos narė.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBE NAUJAS REIKALŲ VEDĖJAS

Lietuvių Amerikos piliečių klube rugsėjo 6 reikalų vedėjo (menežerio) pareigas perėmė Frank White-Vaitukaitis. Jis yra Brooklyno lietuvių žinomas veikėjas, buvo du kartu siuvėjų agentu. Per kelerius metus tame pačiam klube ėjo sekretoriaus, pirmininko pareigas, o dabar — reikalų vedėjo.

Jis yra rimtas žmogus, išauklėjo gražią šeimą. Sūnus Algirdas yra daktaras, o duktė Genovaitė mokytoja. Paprastam darbininkui vaikus išleisti į mokslą nebuvo taip lengva.

Klubas turi dvi sales, kuriose galima rengti vestuvių ir kitokias vaišes. Dabar lietuviai jomis mažai naudojasi. Naujas vedėjas kviečia lietuviškas organizacijas ir visus lietuvius daugiau naudotis šiom patalpom. L.

PARENGIMAI NEW YORKE

Spalių 19 — Great Necko vyčių šokiai Atsimainymo parapijos salėje, Maspethe.

Spalių 20 — Ateities koncertas Commodore viešbučio salėje.

Lapkričio 9 — Korp. Neo-Lithuania metinė šventė Ridgewood Lanes salėje.

Lapkričio 23 — A. L. Inž. ir Archit. S-gos rudens balius.

Lapkričio 30 — Solistų D. Stankaitytės ir St. Baro koncertas ir šokiai. Rengia ALB New Yorko apygardos valdyba ir Stud. Sąjunga.

Gruodžio 8 — P.L.K.O. S-gos valdybos rengiama Katalikių moterų akcijos studijų diena.

Numatomus parengimus pranešti S. Dzikui, 89-17 97 Str., Woodhaven, VI 7-5113.

Išnuomojamas butas iš 5 kambarių ir vonios. Mėnesiui 70 dol. Reikia pasirašyti dviejų metų nuomos sutartį. Pageidaujama suaugę. Telefonas — EM 6-3540.

86th CASINO THEATRE
210 East 86th St., New York, N. Y.
RE 4-0257 • BU 8-0561
Penktadienį, spalio 11 d. — iki Ketvirtadienio, spalio 17, 1963
Amerikoniška premjera —
LIEBLING DER GOETTER
Vaidina:
R. Leuwerick - P. van Eyck - ir kt.
Priedinė filma:
Ein Engel auf Erden
Ir nauja Vokietijos savait. apžvalga

ŠV. PRANCIŠKAUS ŠVENTĖ NEW YORKE

Nors rugsėjo 29 smarkiai lijo, bet iš New Yorko, Brooklyno ir artimųjų New Jersey ir Connecticut valstybių tretininkai autobusais, traukiniais ir automobiliais vyko į iškilmingas savo pamaldas Šv. Petriko katedroje New Yorke. Apie trečią valandą katedra jau buvo pripildyta. Pamaldose dalyvavo taip pat kunigai direktoriai, vienuoliai, pranciškonai ir seserys. Lietuviam pranciškonam atstovavo T. Justinas Vaškys, OFM. T. Kęstutis Butkus, OFM ir broliai Jurgis ir Pranciškus.

Iškilmės prasidėjo iškilmingais mišparais. Pamaldas laikė italų pranciškonų provincijolas T. M. DeBenedictis, OFM. Jam asistavo kapucinų provincijolas T.A. Maestrini, OFM. Cap. ir T. Justinas Vaškys, OFM., Trečiojo Ordino Šv. Kazimiero provincijos vadovas. Mišparus giedojo katedros choras. Po mišparų buvo suteiktas palaimimas Švenč. Sakramentu.

Gausiai susirinkusius tretininkus sveikino New Yorko vyskupas Juozapas F. Flannelly, DD. Pamokslą pasakė T. Matas Pastore, OFM. Šv. Pranciškaus seminarijos rektorius Lowell, Mass. Pamokslininkas kvietė melstis už Romoje vykstantį Bažnyčios visuotinį susirinkimą.

Po pamokslo visi susirinkusieji atnaujino savo įžadus. Sugiedojus himną, pamaldų dalyviai procesijoje vyko prie Šv. Pranciškaus statulos. Vadovaujant T. Jonui Thella, OFM. buvo sukalbėta Šv. Pranciškaus malda ir taip pat malda už popiežių ir Vatikano susirinkimą, kurio antroji sesija kaip tik prasidėjo tą patį sekmadienį rugsėjo 29. D.

—o—

A.L.R.Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey apskrities valdyba šaukia visuotinį organizacijų bei draugijų susirinkimą spalio 13 d. 12 val. (tuoj po 11 val pamaldų). Apreiškimo parapijos patalpose. Bus svarstomas Kristaus Karaliaus minėjimas, Šiluvos koplyčios įrengimo klausimas ir kiti. Organizacijos ir draugijos prašomos kuo gausiau dalyvauti.

Lietuvių auditorijos direktorių susirinkimas bus spalio 23 lietuvių klubo salėje Maspethe. Šerininkai, kurie dar ne išmainę savo šėrų, prašomi ateiti į susirinkimą ir atsiimti savo pinigus.

VINCAS MIMOSAITIS-RIMSITE (d) su Toffenetti restorano menežeriu Patrick Coscetti (k.). Apač. Toffenetti restoranas New Yorke

LILIJA ŠUKYTĖ

Lilija Šukytė dainuos New Yorke

Susitikau aktorių Stasį Pilką, kai jis svečiavosi Brooklyne ir čia rengė savo rečitalį. Prisiminėm Draugo literatūros šventę ir ten dainavusią jauną solistę **Liliją Šukytę.** Kas ji per viena, ar gerai dainuoja? —

Pilka nušvinta aristokratiška šypsena, pabarbena pirštais į stalą, užgeria kavos.

— Tai pats geriausias balsisinis prieauglis. Sopranas.

Plačiais mostais skėsčiodamas rankas ima pasakoti kaip kartą Hamiltone ar Toronte ją "suradęs" — išgirdęs dainuojant ir pakvietęs į savo rečitalį, rengtą Chicagoje. Tai buvo pirmasis Lilijos Šukytės pasirodymas Chicagos lietuvių visuomenei.

Vėliau labai sėkmingai solistė dainavo Draugo metinėj literatūros šventėje, mariampoliečių suvažiavime Chicagoje, Pasaulių Lietuvių Bendruomenės seime Toronte.

Solistė yra gimusi Kaune. Būdama 7 metų amžiaus, Vokietijoje pradėjo mokytis skambinti pianinu. Šias studijas tesė Kanadoje. 1960 baigė Toronto Karališkos konservatorijos pianino klasę, gavo pianistės diplomą.

Konservatorijos paskatinta ir šešiolikos metų sulaukusi, pradėjo lavintis dainuoti. Festivaliuose už operinių arijų išpildymą laimėjo pirmos ir antros vietos premijas.

Solistė gyvena Hamiltone ir lanko McMasterio universitetą, kur studijuoja vokiečių ir prancūzų kalbas. Ir universitete jai sekasi kaip konservatorijoje. Už pažangumą moksle yra susilaukusi įvairių garbės pažymėjimų. Nors ji diplomuota pianistė, kalbų specialistė, bet yra pasiryžusi pasišvęsti dainavimui.

New Yorko lietuviai šią daug žadančią jaunąją solistę girdės pirmą kartą, nes čia dar niekada nesilankė. Iš lietuvių kompozitorių labiausiai pamėgusi K. V. Banaitį, koncerte išpildys keturias jo dainas ir operų arijas.

Ateities koncerte dalyvaus dar jaunas pianistas **Manigirdas Motekaitis,** iš Chicagos, ir dramos aktorė-rašytoja **Birutė Pūkelevičiūtė** iš Montrealio. Koncertas bus spalio 20 Commodore viešbutyje New Yorke. (t)

LIETUVIS RESTORANO VEDĖJAS

Times Square, New Yorko miesto centre, yra didžiulis Toffenetti restoranas, kur vedėjo (menežerio) asistentu yra lietuvis **Vincas Rimošaitis**-Rimsite, kilęs iš Scranton, Pa.

Neseniai jį suminėjo žurnalistas Michael Sean O'Shea, jo draugas, Daily News skiltyje. Žurnalistas atėjo į restoraną priešpiečių, o Rimošaitis-Rimsite iš anksto buvo susitaręs su Candid Camera televizijos programos vedėju vietoje patarnautojo pakviesti artistą. Taip svečią žurnalistą įvėlė į visokius gincus, kol galų gale paaiškėjo, kad jis yra patekęs į "Candid Camera" programą.

Senesnio amžiaus moteris, turinti namus, ieško moters, kuri norėtų su ja gyventi. Dėl sąlygų kreiptis TA 7-9432.

BOSTONO ŽINIOS

Kun. J. Žuromskio išleistuvės buvo rugsėjo 28. Dalyvavo daug žmonių. Didžioji lietuvių piliečių klubo salė buvo pilna. Pasakyta atsisveikinimo kalbų. Meninėje programoje sol. B. Povilavičius, akomponuojant J. Kačinskui, padainavo dvi lietuviškas dainas ir ariją iš "Figaro vestuvių". Parapijos choras, vadovaujamas J. Kačinsko, padainavo keleta dainų. Kun. J. Žuromskis buvo šio choro globėjas. Kun. J. Žuromskis išvyko klebonauti į Lowell, Mass., šv. Juozapo parapijon. Į jo vietą vikaru atkeltas kun. Albinas Janiūnas iš Lawrence, Mass.

Bostono lietuvių mišrus choras po vasaros atostogų vėl pradeda darbą. Pirmoji repeticija bus spalio 13 d. 7 val. vak. Tautinės Sąjungos namuose. Choras turi užsibrėžęs didelį darbą, būtent, užsiregistravo dalyvauti dainų šventėje, kuri bus New Yorke pasaulinės parodos metu. Choro valdyba kviečia visus dainą mylinčius lietuvius padidinti choristų eiles.

Liolė Januškienė, kuri dirba Harvardo universitete, Simmons kolegijoje gavo bibliotekininkės magistro laipsnį. Bostono universitete ji buvo gavus psichologijos magistro laipsnį.

Reta pramoga — lietuviškas vaidinimas Bostone lapkričio 3 d. 4 vl. popiet. lietuvių piliečių salėje. "Lietuviškas vestuves" vaidins Putnamo seserų bendrabučio studentės. Po vaidinimo bus vaišės, muzika ir šokiai.

Lietuvių Studentų Sąjungos Bostono skyrius maloniai kviečia rytinio pakraščio studentus ir apylinkės visuomenę atsilankyti į jų rengiamas studijų dienas spalio 12-13 Tautinės Sąjungos namuose (484 East Fourth Street). Šeštadienio programa prasideda 10 v. ryte profesoriaus dr. J. Navickio paskaita "Humanitarinių mokslų svarba ateityje", prof. V. Mantauto —"Humanitarinis išsilavinimas". Toliau seks diskusijos tema "Humanitariniai mokslai griežtųjų mokslų amžiuje." Po paskaitų, 8 v.v. bus šokiai latvių namuose, 64 Sigourney Street, Jamaica Plain. Sekmadienį 10 val. ryte mišios Šv. Petro parapijos bažnyčioje. Po mišių studijų dienų uždarymas.

Reikalingas sargas (Janitor) naujam 67 butų namui Bostono priemiestyje. Butas ir geras atlyginimas. Kreiptis — J. Rasys, 330 Harvard St., Cambridge 39, Mass. Tel: 491-0840.

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave.
Brooklyn-Ridgewood, tel. VA 1-2613
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p. šeštadieniais iki filmos pabaigos. Trečiadieniais — 12 val. dienos.
Penktadienį, spalio 11 d. — iki Trečiadienio, spalio 16 d., 1963
Pirmą kartą Brooklyne —
WEIT IST DER WEG
Vaidina:
F. Quinn - I. Schöner - E. Schultze
Priedinis filmas:
Hoch klingt der Radetzkymarsch
Ir naujausia Vokietijos įvykių apžvalga.

Diplomuotas ekonomistas
Juozas Audėnas
registruotas investavimo fondų atstovas priima interesantus investavimo reikalais —
109 Warwick St.
Brooklyn 7, N. Y.
Tel.:
TA 7-9518 • PL 3-6628

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

Norite geros meniškos fotografijos —
PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —
VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

WILLIAM J. DRAKE
DRAGŪNAS
ADVOKATAS
84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hickory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN, INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo
JOSEPH C. LUBIN
FUNERAL HOME
546 East Broadway
So. Boston, Mass.
Priešais miesto teismo rūmus
Rūpestingai patarnaujame visuose reikaluose, atydžiai išpildome kiekvieną pageidavimą. Jūs galite pilnai pasitikėti mūsų patarnavimu iki visų smulkmenų laidojimo reikaluose.
Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268-5185